

VNF

2018

avisi 4

VERENIGING NEDERLAND-FINLAND
ALANKOMAAT-SUOMI YHDISTYS

Inhoud

Van het bestuur	3
Met VNF naar Finse outsider-kunst in de Hermitage.....	8
Agenda.....	9
Oorlogsschip op handelsmissie	10
2x straatbeeld Helsinki, zomer 2018.....	19
Nationale identiteit in Finland en Nederland.....	20
Midzomer	30
Een zwart sprookje	32
Column: Op weg	34
Schoolsystemen in Finland en Nederland	38
Column: 25 Jaar later.....	49
Vertalingen van 1960 tot 1993	54
Finland in Portugal	62

Colofon

Jaargang 27 (2018), nummer 4

De Vereniging Nederland-Finland werd opgericht op 27 oktober 1923. Aviisi is het officiële magazine van de vereniging en verschijnt vijf keer per jaar. Leden van de vereniging ontvangen Aviisi gratis.

Redactie

Daniel Loos
Minna Räty (Fins)
aviisi@vnf.nu

Eindverantwoording het bestuur

Vormgeving
Daniel Loos,
info@bureaucontrapunt.nl

Drukwerk
ASB drukwerkbegeleiding

Oplage 465

ISSN 1566-8542

Kopij

Kopij voor de volgende Aviisi (2018-5) kan per e-mail voor oktober 2018 aan de redactie gezonden worden:
aviisi@vnf.nu.

Eindverantwoording voor de inhoud van artikelen in Aviisi die door derden geschreven zijn, ligt bij de betreffende auteurs.

De redactie van Aviisi behoudt zich het recht voor artikelen in te korten of niet te plaatsen.

Ledenadministratie & secretariaat
Gerard Rijerse, info@vnf.nu

Bestuur Vereniging Nederland-Finland

Voorzitter
Rune Frants, rune.frants@vnf.nu

Penningmeester
Marco Blankestijn, penningmeester@vnf.nu

Webmaster
Willem Mulder, willem.mulder@vnf.nu

Secretaris
Gerard Rijerse, info@vnf.nu

Bestuurslid
Anna Schoemakers

Bestuurslid
Mervi Lepistö

Erelid
Jacques Groenendijk

Bankrekening vereniging
NL 39 ABNA 0549 2867 05 te Den Haag

Beste VNF-leden,

We hebben dit jaar een prachtige zomer gehad en ik hoop dat jullie van dit mooie weer hebben kunnen genieten. Het was misschien wel zelfs iets 'te' warm, maar we gaan niet klagen over het weer of het hebben over de klimaatverandering in Nederland. Indien je genoeg drinkt, zorgt voor verkoeling en niet teveel inspan in de felle zon, is het over het algemeen goed te doen. Zo ben ik een aantal keren gaan zwemmen in de zee (heerlijk) of naar het lokale open zwembad gegaan om af te koelen. Deze zomer gaat in ieder geval de boeken in als warmste zomer ooit gemeten door het KNMI, met een gemiddelde temperatuur van 19°C. En twee keer was er sprake van een landelijke hittegolf (boven de 25°C).

Ook in Finland was het deze zomer extreem heet ten opzichte van voorgaande jaren. Hierdoor groeiden de bessen sneller dan voorgaande jaren. Veel gezinnen in Finland gaan altijd wilde bessen plukken in het bos. Wij doen in onze zomer vakantie bij de familie van mijn vrouw graag met deze traditie mee. Het is bijna overal toegestaan in het wild groeiende bloemen, paddestoelen en bessen te plukken. Je kan zelfs op iemand priveterrein vrij toegang krijgen, zolang je er maar geen schade aanricht en niet te dicht bij een huis komt. Wij waren helaas te laat voor het oogstseizoen van de wilde bessen dit jaar. Daarnaast merkte ik dat door de warmte het meer 'Mallos' 5 meter kleiner was geworden in diameter.

Marco
Blankestijn

Hyvät VNF jäsenet,

Tänä vuonna kesä on ollut kaunis. Toivotavasti olette voineet nauttia lämpimästä kelistä. Kelit olivat ehkä jopa hiukan 'liian' lämpimät, mutta emme valita säästä emmekä ala keskustelemaan ilmastonmuutoksesta Alankomaissa. Jos vain juo riittävästi, muistaa virkistäytä jossain viileässä paikassa ja ottaa rennosti paahtavan aurinkon alla, pystyy helteen kanssa yleensä tulemaan toimeen. Itse kävin muutamaan otteeseen meressä uimassa (ihanaa) tai paikallisessa ulkouima-altaassa virkistäytäkseni. Tämä kesä pääsee joka tapauksessa ennätysten kirjaan lämpimimpänä kesänä kautta aikojen KNMI:n laskelmien mukaan, 19°C asteen keskilämpötilalla. Kahdesti koimme myös koko maan kattavan helleaallon (yli 25°C).

Myös Suomessa tämä kesä oli erittäin kuuma verrattuna aiempaan vuosiin. Sen seurauksena marjat kypsyivät nopeammin kuin edellisän vuosina. Monet suomalaiset perheet menevät joka vuosi keräämään marjoja metsästä. Me osallistumme tähän perinteeseen myös kesäloppuilla, vaimoni perheen luona. Suomessa lähes kaikkialla on sallittua kerätä luonnonkukkia, sieniä ja marjoja. Joskus voit kerätä luonnon antimia jopa jonkin yksityisalueella, kunhan et aiheuta mitään vahinkoa ja et mene liian lähelle asuinrakennuksia. Me menimme tänä vuonna valitettavasti liian myöhään Suomeen pystyäksemme korjaamaan marjasatoa. Sen lisäksi huomasin, että Mallos-järven pinta

Dit kwam door de lage waterstand (verdamping van het water).

De natuur heeft in ieder geval te lijden gehad met dit warme weer. Zo zagen de grasvelden op veel plekken er geheel geel uit. Hadden bomen het zwaar en lieten ze hun bladeren al vallen om minder vocht op te nemen. De grond was uitgedroogd dan ooit en het grondwaterpeil was laag. Tevens werd er een verbod 'Overdag beregeningsverbod' uitgesproken op het moment dat de verdamping van water het grootst was zijnde tussen 09:00 uur 's morgens tot 18:00 's avonds met oppervlakewater. Gelukkig hebben we de afgelopen tijd enkele regenbuien gehad zodat de natuur wat kan aansterken.

Op 30 augustus zijn wij nog even naar het Finland100Park gaan kijken, op Landgoed Kleine Vennep, Hoofdweg 1041, Nieuw-Vennep. zie <http://www.park21.info/nieuws/park-van-honderden-berken-op-landgoed-kleine-vennep> voor meer

oli helteen vuoksi 5 metriä matalammalla kuin yleensä.

Luonto on tosiaan kärsinyt kuuman sään vuoksi. Monessa paikassa ruohokentät olivat kokonaan kellaistuneet. Puutkin taistelivat ja pudottivat lehtensä, jotta eivät tarvitsisi niin paljon vettä selviytyäkseen. Maa oli kuivempi kuin koskaan ja pohjavesi oli alhaalla. Sen vuoksi julistettiin jopa kastelukiello päiväsaikaan kello 9-18 kun pintaveden haihtuminen oli suurimmillaan. Onneksi olemme saaneet viime viikkoina vähän sadettakin, jotta luonto pääsee taas vahvistumaan.

Elokuun 30.päivä kävimme katsomassa Finland100Park. Se sijaitsee Het Landgoed Kleine Venepissä, osoitteessa Hoofdweg 1041, Nieuw Vennep. Lisätietoja löydät täältä: <http://www.park21.info/nieuws/park-van-honderden-berken-op-landgoed-kleine-vennep>. Täytyy myöntää, että siellä näytti paremmalta kuin odotin. Tilan

info. Ik moet zeggen dat het er beter bij staat dan ik had verwacht. De boer heeft nog geen gras ingezaaid (gras neemt veel water op) en ze hebben de bomen extra water gegeven. Helaas zijn er wel enkele berken gesneuveld met dit weer, maar deze zullen in de komende weken worden vervangen. Op 30 september van 13:00 tot 16:00 zullen voor de donateurs van het bos de bomen worden gemerkt, zodat duidelijk is welke boom van welke donateur is. Zie ook de nieuwsbrief van VNF voor meer info.

Omdat we het wat rustiger hadden dan voorgaande jaren in Finland, zijn wij een dagje bij een Nederlands stel geweest, namelijk Mirugia en Erik. Ik had vernomen dat ze een oude school hadden overgenomen waar de familieleden van mijn vrouw nog als leerling op hadden gezeten en hierin een onderneming waren gestart. Zodoende zijn we een dagje naar de Ecologische

omistaja ei ole vielä istuttanut ruohoaa alueelle, koska ruoho imee paljon vettä. He ovat kastelleet koivupuita erityisen paljon. Valitettavasti joitakin koivuja on silti päässyt kuolemaan lämpimän sään vuoksi, mutta niiden tilalle istutetaan uudet koivot pian. 30. syyskuuta koivupuistossa järjestetään tilaisuus klo 13-16, jossa koivujen lahjoittajat saavat merkitä puut niiden henkilöiden nimillä, joiden nimissä puut lahjoitettiin. Lisätietoja tapahtumasta löydät VNF:n uutiskirjeestä.

Lomamme Suomessa oli tänä vuonna aika rauhallinen, joten meillä oli aikaa käydä tervehtimässä myös erästä hollantilaista pariskuntaa, Mirugiaa ja Erikiä. Olin kuullut, että he olivat aloittaneet liiketoiminnan eräässä vanhassa koulussa, jossa myös vaimoni sukulaiset ovat aikanaan käyneet koulua. Niinpä suuntasimme päiväksi ekologiseen majatalo Lafiniaan

Herberg Lafinia gegaan om te kijken hoe de school er nu uitzag, gebruikt te maken van de sauna, en om daar te eten. Na wat met Eric en Mirugia gesproken te hebben, vernam ik dat ze hun huis verkocht hadden in Diemen en sinds maart zijn gestart met hun onderneming in Luusniemi. Ze waren de Finse taal nog niet geheel machtig, maar dat kan je ook niet verwachten in zo'n korte tijd. Mijn vrouw hielp hun met de vertaling richting haar familie en zo hebben we een leuke rondleiding gekregen door de school. Ze hadden oude elementen in stand gehouden, maar hadden het wel zo ingericht dat het bereikbaar was voor hun activiteiten, zoals trouwerijen, diners en overnachtingen. Het was leuk om te zien dat de oud-leerlingen van de school (moeder, tante) druk aan het praten waren over wie waar zat en oude schoolverhalen ophaalden. De nieuw ingerichte kamers zagen er goed uit en zijn zeker een bezoekje waard.

Meer info: <https://lafinia.nl>.

Kierroksen jälkeen Erik vei meidät koulun sivurakennukseen, mistä löysimme saunan ja paljun. Nautimme niistä suuresti. Sivurakennus oli aiemmin varastorakennus ja oli siellä silloin vanhanaikainen huussikin. Pukuhuoneesta löysimme saunakiltilt (ei pakollinen sau-

Daarna bracht Eric ons naar het bijgebouw van de school, waar de sauna en hottube waren. Hier hebben we lekker van genoten. Het bijgebouw was trouwens vroeger een opslagruimte voor de school, met een openbaar toilet erin. Er was een omkleedruimte waarin we een saunakilt kregen (niet verplicht) en konden we ons klaarmaken. Daarnaast was er een grote woonkamer, waar we ook hebben gegeten en hier stond een ijskast waar je de drankjes uit kon halen, zoals citroenwater, blikjes bier en fris. De woonkamer had verder nog een bar, een eettafel, 2 open haarden en een zitgedeelte bij de open haard. De hottube was lekker opgewarmd (40°C) en had een prachtig uitzicht. De sauna werd gestookt op hout en was op de juiste temperatuur (60°C a 70°C). Vóór de sauna had je doucheglegenheid. Daarnaast was er nog een slaapkamer voor het geval je wilde overnachten. Buiten was een afdak, waar je gezellig kon grillen. Het diner was

goed verzorgd, je kon zelf aangeven wat je wilde. Ze maken zowel typische Finse gerechten, zoals zalm, maar ook andere gerechten zijn mogelijk. We hebben heerlijk gegeten aan de eettafel. Het menu dat we hadden gekozen was vers brood met eigengemaakte kruidenboter, Franse vissalade, kipgehakt in satésaus met aardappelen plus boontjes, koffie met bonbons. Ik hoop dat de herfst net zo mooi wordt als de zomertijd en dat jullie mooie activiteiten in het verschiet hebben de komende maanden. Hopelijk zie ik jullie bij een van de komende events zoals het Onafhankelijkheidsfeest dat gehouden zal worden in het Zalmhuis in Rotterdam.

Met vriendelijk groet,

*Marco Blankestijn,
Penningmeester VNF*

nassa) ja valmistauduimme saunomiseen. Tiloissa oli myös suuri olohuone, jossa söimme saunaan jälkeen. Jääkaapista löytyi juomisia, mm. sitruunavettä, olutta ja virvoitusjuomia. Olohuoneessa oli myös baaritiski, suuri ruokapöytä ja kaksi takkaa sohvineen. Paljun vesi oli lämmitetty kuumaksi (40°C) ja siitä oli kaunis näköala luontoon. Sauna oli puulämmittinen ja lämpötila oli sopiva (60°C - 70°C). Tiloissa oli tietysti myös suihkut. Löytyy sieltä yksi makuukamarikin yöpymiseen. Ulkona oli grillikatos. Syömämme illallinen oli erinomaisesti valmistettu toivomustemme mukaisesti. He valmistavat tyypillisä suomalaisia ruokia, kuten lohta, mutta myös muiden maiden herkut ovat mahdollisia. Söimme siis maittavasti ruokapöydän ääressä. Valitsemallamme ruokalistalla oli tuoreta leipää itsetehyllä yrтtivoilla, ranskalaisia kalasalaattia, kanaa ja lihapullia sate-kastikkeella, perunoita

ja papuja ja jälkiruoaksi kahvit ja suklaakonvehteja.

Toivon, että syksystä tulee yhtä kaunis kuin kesä oli ja että teillä on tiedossa muavia tapahtumia seuraaville kuukausille. Toivon näkeväni teidät tulevissa tapahtumissamme, esimerkiksi Itsenäisyyspäivänjuhlissa, jotka pidetään tänä vuonna Rotterdamin Zalmhuisissa.

*Ystävällisin terveisin,
Marco Blankestijn
Rahastonhoitaja, VNF*

Omdat er liefde is
bestaat er geen voorbij.
In alle eeuwigheid ben jij.

Toon Hermans

Graag willen wij onze dankbaarheid uitspreken voor alle lieve, warme reacties, prachtige bloemen, fijne bezoeken en de vele persoonlijke kaarten die wij hebben mogen ontvangen na het plotselinge overlijden van mijn lieve man, (schoon) vader en opa Jacques. Deze overweldigende belangstelling sterkt ons en geeft kracht en troost te weten hoe geliefd Jacques was en werd gewaardeerd.

Pirkko, Richard & Annemarie Groenendijk

Haluamme osoittaa tällä kiitollisuutta kaikesta mieluisista, lämpimistä huomionosoituksista, kauniista kukista, vierailuista ja monista henkilökohtaisista korteista joita olemme saaneet vastaanottaa rakkaan aviomieheni, isämmä, appemme ja isoisämmä Jacquesin äkillisen poisnukkumisen johdosta. Kaikki nämä huomionosoitukset tukevat meitä ja antavat meille voimia ja loidutusta koska tiedostamme niiden kautta kuinka rakastettu ja arvostettu Jacques oli.

Pirkko, Richard & Annemarie Groenendijk

Met VNF naar Finse outsider-kunst in de Hermitage

Zaterdag 20 oktober is er een rondleiding door de tentoonstelling 'ITE-Art' over Finse outsider-kunst in de Hermitage in Amsterdam. Een gids van het Haarlemse Dolhuys, leidt ons door de tentoonstelling en zal wat vertellen over de kunstenaars en hun werk.

Zie Aviisi 2018-3 (p. 26-37) voor een uitgebreid artikel over de tentoonstelling.

De rondleiding begint 13.30 uur en duurt ongeveer 1 uur. Na afloop is er een hapje en een drankje in Dignita Hoftuin.

Prijs voor leden is €12,-, voor niet-leden €16,-. Toegangsprijs voor het museum is niet inbegrepen. Voor museumjaarkaarthouders is de toegang vrij.

Aanmelding graag uiterlijk 13 oktober bij info@vnf.nu

De groepsgrootte is maximaal 12 personen, maar bij meer aanmeldingen wordt een tweede groep gemaakt.

Alankomaat-Suomi Yhdistyksen retki Hermitagen outsider-taiteen näyttelyyn

Lauantaina 20. lokakuuta järjestetään opastettu kierros suomalaisen ITE-taiteen näyttelyyn Amsterdamin Hermitagessa. Haarlein Dolhuis-museon opas saapuu paikalle kertomaan taiteilijoista ja heidän töistään.

Aviisin numerossa 2018-3 (sivuilla 26-37) on näytellyä koskeva artikkeli.

Opastus alkaa klo 13.30 ja se kestää noin tunnin. Sen jälkeen on Dignita Hoftuin - sisäpihalla tarjolla suupaloja ja juotavaa. Opastuksen hinta on jäsenille 12 € ja muille 16 € johon ei sisälly museon pääsymaksu. Museon vuosikortilla pääsymaksu on ilmainen.

Datum, tijd	Evenement Tapahtuma	Locatie, adres
t/m 14 oktober	Sanna Maria Paananen olieverfschilderijen www.sannamariapaananen.com - www.heartgallery.info	Hart Gallery , Hengelo
t/m 11 november	Simply Scandinavian Nordic Design 1945 -2018 www.textilmuseum.nl	Textilmuseum, Tilburg
28 september 20.15	The Rasmus: Dé Finse rockband is terug! www.effenaar.nl	Effenaar, Eindhoven
29 september 13 oktober 20.00	Symfonieorkest Sjosjanim - Scandinavische sferen Fagotconcertino - Berwald, Ouverture Echoes of Ossian - Gade, Symfonie - Grieg, Pelléas et Mélisande - Sibelius; zie www.sjosjanim.nl	Taborkerk, Ede Immanuëlkerk, Barendrecht
30 september 13-16 uur	Finland100Park: Het merken van de berken	Langoed Kleine Vennep Hoofdweg 1041 2152 LJ Nieuw-Vennep
7 oktober	Tarja + Stratovarius	Tivoli, Utrecht
20 oktober	Rondleiding ITE-Art zie pag. 8	Amstel 51, Amsterdam
3 november	Cecilia Moisio - Victory	Maaspodium, Rotterdam
16-25 november	Finse Kerstmarkt	Finse Huis, Rotterdam
26 november	Nightwish	Ziggo Dome, Amsterdam
7 december	Onafhankelijkheidsfeest	Zalmhuis in Rotterdam
7 december	Johanna Juhola accordeon www.johannajuhola.net	Korzo, Den Haag
14 december 15 december	Impaled Nazarene & Moonsorrow	Effenaar, Eindhoven
16 december	TAIKA - Kerstconcert	Houttrustkerk, Den Haag

Opgeven voor deelname aan de activiteiten van de VNF via info@vnf.nu.
Alankomaat-Suomi Yhdistyksen tapahtumiin ilmoittautumiset sähköpostiosoitteeseen info@vnf.nu.

www.vnf.nu

Johanna Juhola

Sanna Maria Paananen

Agenda

Oorlogsschip op handelsmissie

'Ja, we hebben uw schip gevonden'

Na onze Algemene Ledenvergadering op 18 maart jl. stond een boeiende lezing op het programma over een 18-de eeuws schip dat voor de Finse kust is gevonden. Historicus Peter Swart bleek een begeerdigd verteller: over scheepsbouw in Medemblik, de handelsvaart op de Oostzee en hedendaagse onderwaterarcheologie. Hierbij zijn zijn verhaal.

Peter Swart

In maart 2016 werd een bijzondere archeologische ontdekking wereldkundig gemaakt: op de bodem van de Finse Golf ligt een zeer gaaf oorlogsschip uit het begin van de 18de eeuw. De houten constructie van de romp is grotendeels intact, zelfs de kanonnen staan nog op het bovendek. De bekendmaking in maart was het startsein voor nieuw onderzoek op de zeebodem en in archieven. De be-

langrijkste doelstelling van dit onderzoek was een goede en systematische documentatie van het schip. Daarnaast wilde iedereen graag een antwoord op de vraag: 'is het echt ons schip'? Aan de basis van de ontdekking ligt een 18de-eeuwse zeekaart van het Oostzeegebied in de collectie van het Maritiem Museum Rotterdam. Op deze kaart staat de tekst 'Hier is het Noord Hollands Oor-

Zeekaart van het Oostzeegebied van omstreeks 1720. | Itämeren alueen merikartta noin vuodelta 1720.

log schip op gebleven 1715'. De locatie van de tekst ligt midden in de Finse Golf, ten zuiden van de Finse stad Porvoo en ten westen van het Russische eiland Gogland. Het enige oorlogsschip dat voor deze aanwijzing in aanmerking komt, is het Huis te Warmelo dat op 25 augustus 1715 in Finse wateren verongelukte. Eind 2015 werden de kaart en enkele specifica-

ties van het schip met maritiem archeologen in Estland en Finland gedeeld. En dat leverde een verrassend snelle reactie op: 'Yes, we have found your ship'!

'Kalbådagrund gunship'

Spoedig volgden uit Finland spectaculaire onderwaterbeelden van het 'Kalbådagrund gunship', een naam die duikers

Archeologisch onderzoek van een kanon. | Tykin arkeologinen tutkimus.

ologeille. Yllättävästi pian saatiinkin vastaus: 'Yes, we have found your ship'!

'Kalbådagrundin tykkilaiva'

Suomesta lähetettiin pian upeita veden alla otettuja kuvia 'Kalbådagrundin tykkilaivasta'. Sukeltajat olivat antaneet aiakaisemmin hylylle tämän nimen, joka viittaa läheiseen matalikkoon. Suomalaisen tutkimusrytksen SubZonen ottamissa valokuvissa ja videoissa näkyy puinen

Spiegelversiering op de zeebodem, waarschijnlijk een hoekman. | Perän koriste merenpohjassa, todennäköisesti hoekman.

hylky, josta erottuu paljon yksityiskohtia, kuten kannen ristikoita, ankureita, pyörälaveteilla lepääviä tykkejä ja väkipyöriä. Sotalaiva lepää pystyasennossa noin 64 metrin syvyydessä. Hylyn ympäristön luonnollisten ominaisuuksien ansioista puu on säilynyt erittäin hyvässä kunnossa. Pienen suolapitoisuuden vuoksi Suomen merivesissä ei esiinny puuta ahmivaa laivamatoa. Lisäksi virtaus on vähäistä, ja meriveden matala lämpö-

10

Sotalaiva kauppamatkalla

'Yes, laivanne on löytynyt'

Vuosikouksemme jälkeen 18. maaliskuuta ohjelmassa oli kiehtova esitelmä Suomen rannikolta löytyneestä 1700-luvun laivasta. Historioitsija Peter Swart osoittautui armoitetuksi kertojaksi ja valaisi Medemblikin laivanrakennusta, Itämeren kauppamerenkulkua ja nykyajan vedenalaisarkeologiaa. Tässä hänen kertomuksensa.

Maaliskuussa 2016 julkaistiin poikkeuksellinen arkeologinen löytö: Suomenlahden pohjassa lepää erittäin hyvin säilynyt sotalaiva 1700-luvun alkupuolelta. Puiset runkorakenteet ovat suurimmaksi osaksi ehjä; jopa tykit ovat vielä pääkannella. Löydön jälkeen tutkijat lähtivät uusille sukellusretkiille merenpohjaan ja arkistoihin. Tutkimuksen tärkeimpänä tavoitteena oli

laivan perusteellinen ja järjestelmällinen dokumentointi. Lisäksi kaikki halusivat vastauksen polttavaan kysymykseen: onko se todella meidän laivamme?

Löydön perustana oli Rotterdamin merimuseon kokoelmiin kuuluva 1700-luvulta peräisin oleva Itämeren alueen merikartta. Kartassa on merkintä 'Tähän upposi pohjoishollantilainen sotalaiva vuonna 1715'. Teksti on sijoitettu keskelle Suomenlahtea, Porvoon eteläpuolelle ja Venäjälle kuuluvan Suursaaren länsipuolelle. Ainoa kyseeseen tuleva sotalaiva on Huis te Warmelo, joka upposi Suomen vesillä 25. elokuuta 1715. Kartasta ja laivan eräisistä tunnemerkeistä ilmoitettiin vuoden 2015 lopulla Viron ja Suomen meriarke-

aviisi 4

SYYSKUU SEPTEMBER 2018

aviisi 4

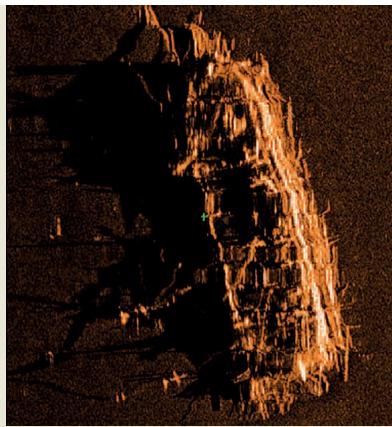
SYYSKUU SEPTEMBER 2018

11

eerder aan het scheepswrak hadden gegeven en verwijst naar de nabijgelegen onderwaterrotsformatie. Foto's en filmbeelden gemaakt door het Finse onderzoeksbedrijf SubZone tonen een houten scheepsromp met veel herkenbare onderdelen zoals dekroosters, ankers, kanonnen op rolpaarden en hijsblokken. Het oorlogsschip ligt in een rechtstandige positie op een diepte van circa 64 meter.

Door de natuurlijke eigenschappen van de omgeving verkeert het hout in bijzonder goede staat. De vratzaartige paalworm ontbreekt door het lage zoutgehalte van het Finse zeewater, er is weinig stroming en de lage temperatuur en het geringe zuurstofgehalte bevorderen de conservering van het hout.

Het schip, dat nu is geïdentificeerd als het Huis te Warmelo, werd al in 2002 opgemerkt door de Finse overheid tijdens een zeebodemonderzoek. Dat het om een vermoedelijk 18de-eeuws oorlogsschip

Sonarbeeld van het fregat met aan bakboord de afgebroken masten. | Viistokaikkuva fregatista, jossa näkyy paapuurin puollella kaatuneet mastot.

tila ja alhainen happipitoisuus edistäävät puun säilymistä.

Laiva, joka nyt on tunnistettu Huis te Warmelo alukseksi, havaittiin jo vuonna 2002

zou gaan, is vier jaar later vastgesteld. Nadien zijn lengte en breedte opgemeten en trachtte men de identiteit van het oorlogsschip te achterhalen. Een connectie met Zweden of Rusland lag voor de hand aangezien deze grootmachten in de 18de eeuw meermalen ter zee slag hebben geleverd. Maar een zoektocht in Zweedse en Russische archieven gaf geen match met de locatie en de afmetingen van het 'Kalbådagrund gunship'. Deze match was er wel met de informatie die eind 2015 uit Nederland kwam.

Het fregat Huis te Warmelo uit Medemblik

Huis te Warmelo is in Medemblik gebouwd. In het najaar van 1708 werd de kiel van het schip gelegd, de tewaterlating vond in het daaropvolgende jaar plaats.

Het oorlogsschip werd gebouwd in opdracht van de Admiraliteit van West-Fries-

Suomen viranomaisten suorittamassa merenpohjan tutkimuksessa. Neljä vuotta myöhemmin selvisi, että kyse on luultavasti 1700-luvun sota-aluksesta. Sen jälkeen mitattiin sotalaivan pituus ja leveys ja yritettiin tunnistaa sitä. Todennäköisintä oli, että laiva liittyisi Ruotsiin tai Venäjään, jotka kävivät suurvaltoina 1700-luvulla monia meritaisteluita. Ruotsin ja Venäjän arkistoista ei kuitenkaan löytynyt sopivaa ehdokasta, joka vastaisi sijainniltaan ja mitoiltaan Kalbådagrundin tykkilaivaa. Vuonna 2015 Hollannista tulleet tiedot johtivat kuitenkin täysosumaan.

Medemblikiläinen fregatti Huis te Warmelo

Huis te Warmelo rakennettiin Medemblikissä. Laivan köli laskettiin syksyllä 1708, ja laiva laskettiin vesille seuraavana vuonna. Sotalaivan rakennutti Länsi-Friisinmaan ja Pohjoisen alueen (Noorderkwartier)

land en het Noorderkwartier, één van vijf admiraliteiten die in de 17de en 18de eeuw de Nederlandse oorlogsvloot organiseerde en beheerde. Het bestuur ervan zetelde beurtelings in Hoorn en Enkhuizen. Deze steden hadden het grootste aandeel in de bouw en uitrusting van oorlogsschepen in West-Friesland. Dat Medemblik hierbij ook een rol speelde, was een zwaarbevochten privilege. Belangrijke troefkaarten van de stad waren de gunstige ligging ten opzichte van het eiland Texel en de ruime havens. Deze kwaliteiten werden ook door de Admiraliteit van Amsterdam benut.

Het fregat Huis te Warmelo was één van de vijf nieuwe oorlogsschepen die de Admiraliteit van West-Friesland en het Noorderkwartier in 1708 op stapel zette. De nieuwbouw diende ter vervanging van oude en verloren oorlogsschepen. In het begin van de 18de eeuw was Nederland verikkeld in de Spaanse Successie-

amiraliteetti, joka oli yksi Alankomaiden sotalaivastoa 1600- ja 1700-luvulla organisoineesta ja hallinnoinesta viidestä amiraliteetista. Amiraliteettia johdettiin vuorotellen Hoornista ja Enkhuizenista käsin. Näillä kaupungeilla oli suuri osuus Länsi-Friisinmaan sotalaivojen rakentamisessa ja varustelussa. Medemblik oli saavuttanut etuoikeutetun asemansa kovalla työllä. Kaupungin valteline olivat edullinen sijainti Texelin saareen nähden sekä tilavat satamat, joita myös Amsterdamin amiraliteetti käytti hyväkseen.

Huis te Warmelo fregatti oli yksi viidestä uudesta sotalaivasta, jotka Länsi-Friisinmaan ja Pohjoisen alueen amiraliteetti tilasi vuonna 1708. Uudet alukset rakennettiin korvaamaan vanhoja ja menetettyjä sota-aluksia. Alankomaat oli 1700-luvun alussa osallisena Espanjan perimys sodassa (1701-1713), jossa englantilais-alanko-

oorlog (1701-1713), een oorlog waarin de Engelse-Nederlandse vloot de Franse en Spaanse vloot bevocht.

Van de aanbesteding in 1708 zijn de voorwaarden en het bestek bewaard gebleven. Het bestek diende als leidraad voor de scheepsbouwer en bevat gedetailleerde informatie over de maatvoeringen van het schip.

maalainen laivasto soti Ranskan ja Espanjan laivastoa vastaan.

Vuoden 1708 laivanrakennusurakan sopimusehdot ja tekniset eritelmat ovat säilyneet. Eritelmat, joissa määriteltiin yksityiskohtaisesti aluksen mitat, olivat ohjenuorana laivanrakentajalle.

Vesillelaskun on täytynyt tapahtua kesällä 1709, jolloin uusi laiva varmaan sai virallisesti nimensä. Huis te Warmelo on Overijsselissä sijaitseva kartano, jossa tuolloin asui Joan Albert Gabriel Sloet. Sloet kuului Länsi-Friisinmaan amiraliteetin hallitukseen, jossa hän edusti Overijsselin lääniä.

Tehtävä Itämerellä

Espanjan perimyssoita päätti vuonna 1713 Utrechtin rauhaan. Toinen Euroopassa syntynyt konflikti pakotti laivan kuitenkin pian sen jälkeen taas tositoimiin. Venäjän tsaari ja Ruotsin kuningas taisteli

J.A. Schmetterling tekende omstreeks 1800 havezate Huis te Warmelo bij Diepenheim in Overijssel. | J.A. Schmetterling piirsi Huis te Warmelon kartanon lähellä Diepenheimiä Overijssellissä noin vuonna 1800.

De tewaterlating moet in de zomer van 1709 hebben plaatsgevonden. Dat zal het moment zijn geweest waarop het nieuwe schip officieel zijn naam kreeg. Huis te Warmelo is een kasteel in Overijssel. Deze havezate werd destijds door Joan Albert Gabriel Sloet bewoond. Sloet had zitting in het bestuur van de West-Friese admiraliteit waarin hij de provincie Overijssel vertegenwoordigde.

Missie naar de Oostzee

Met de Vrede van Utrecht in 1713 eindigde de Spaanse Successieoorlog. Maar al snel vroeg een ander conflict in Europa om de inzet van het schip. In het Oostzeegebied streden de tsaar van Rusland en de koning van Zweden om de macht, een oorlog die ernstige schade toebracht aan de Nederlandse economie.

Schepen met graan uit Riga en Gdańsk (Danzig) werden, ongeacht onder welke vlag ze voeren, door Zweedse kapers en

oorlogsschepen opgebracht. Om de handelsschepen naar de Oostzee te beschermen, verlieten op 1 juni 1715 twaalf Nederlandse oorlogsschepen de rede van Texel. Het fregat Huis te Warmelo was één hiervan. Zij hadden de opdracht om 200 koopvaarders veilig door het oorlogsgebied te loodsen.

De reis naar de Oostzee verliep voorspoedig. Een week na vertrek passeeerde het konvooi de Sonttol. In de Sont voegden zich bij de Nederlanders 20 Engelse oorlogsschepen en 100 Engelse koopvaarders. De gecombineerde vloot stond onder commando van de Engelse admiraal John Norris en schout-bij-nacht Lucas de Veth van de Admiraliteit van Amsterdam. Voorbij de Sont zeilde het enorme konvooi van 300 koopvaarders en 32 oorlogsschepen in oostelijke richting naar Gdańsk, vervolgens in noordelijke rich-

ting naar Riga en ten slotte in oostelijke richting naar Tallinn (Reval) aan de Finse Golf. Ter hoogte van Gdańsk en Riga splitsten grote delen van de vloot zich af. De koopvaarders met deze bestemmingen zouden later weer worden opgehaald. Op 30 juni 1715 arriveerde de Engels-Nederlandse oorlogsvloot met de overgebleven handelsschepen in de Baai van Tallinn.

Een noodlottig ongeluk

Bij Tallinn vond de laatste grote splitsing plaats. Ongeveer 50 koopvaarders, voor het merendeel Engelse, zeilden op 1 juli door naar Sint-Petersburg, de verste bestemming van het konvooi. Deze koopvaarders werden tot het eiland Gogland, halverwege Tallinn en Sint-Petersburg, door vijf oorlogsschepen begeleid. Na Gogland voer alleen het Engelse fregat

3D-model van het bovendek van het Huis te Warmelo. | 3D -malli Huis te Warmelon pääkannesta.

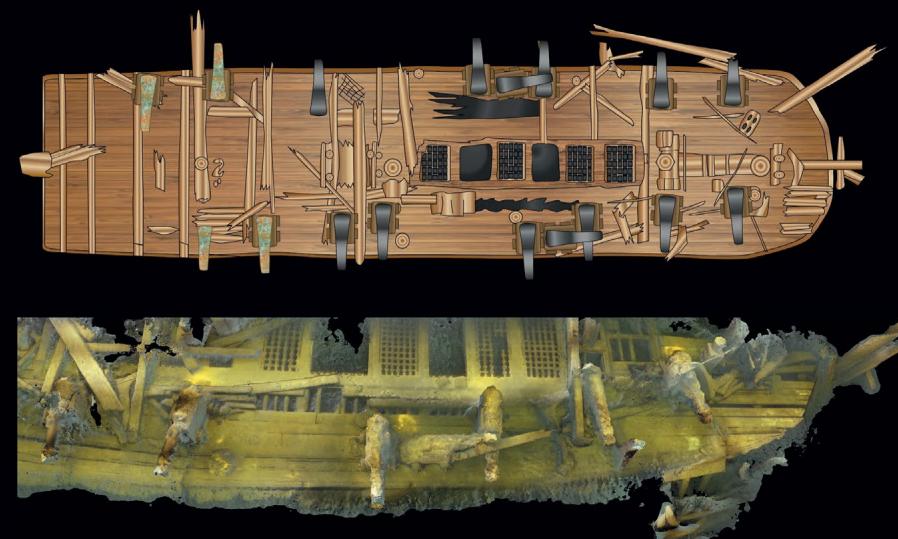
vat Itämeren alueen herraudesta. Sotatila haittasi vakavasti Alankomaiden taloutta. Ruotsalaiset kaapparit ja sotalaivat valtasivat Riiasta ja Gdańskista (Danzig) tulevia viljalaivoja riippumatta siitä, minkä lipun alla ne purjehtivat. Niinpä Texelin rediltä lähti 1. kesäkuuta 1715 kaksitoista alankomaalaista sota-alusta suojelemaan Itämerelle purjehtivia kauppalaivoja. Yksi sotalaiksista oli Huis te Warmelo. Saattueen tehtäväänä oli luotsata 200 kauppalaivaa turvallisesti sota-alueen läpi.

Matka Itämerelle sujui suotuisissa merkeissä. Viikon kuluttua lähdöstä saattue ohitti Juutinrauman tullin. Juutinraumalla alankomaalaisten joukkoon yhtyi 20 englantilaista sotalaivaa ja 100 englantilaista kauppalaivaa. Yhdistettyä laivastoa komensi englantilainen amiraali John Norris ja Amsterdamin amiraliteetin kontraamiraali Lucas de Veth. Juutinraumalta valtava 300 kauppalaivan ja 32 sotalaivan

saattue jatkoi itään Gdańskin, sieltä pohjoiseen Riikaan ja lopulta Suomenlahdella jälleen itäänpäin Tallinnaan (Rääveliin). Gdańskin ja Riian korkeudella suuri osa laivoista eroi saattueesta. Näihin määäränpäihin menossa olevat kauppalaivat oli määrä noutaa jälleen mukaan paluumatkalla. Englantilais-alankomaalainen sotalaivasto ja jäljelle jäneet kauppalaukset saapuivat 30. kesäkuuta 1715 Tallinnan lahelle.

Kohtalokas onnettomuus

Tallinnassa saattue jakautui vielä kerran. Noin 50 etupäässä englantilaista kauppalaivaa jatkoi 1. heinäkuuta matkaa Pietariin, saattueen kaukaisimpaan määäränpäähän. Niitä turvaamassa oli Tallinnan ja Pietarin puolivälissä sijaitsevalle Suurasaarelle asti viisi sota-alusta. Suursaaren jälkeen vain englantilainen fregatti Mermaid purjehti mukana Pietariin asti. Muut

Mermaid mee tot Sint-Petersburg. De andere oorlogsschepen keerden terug naar Tallinn en voegden zich weer bij de hoofdmacht. In de maand juli kruiste de gecombineerde Engels-Nederlandse oorlogsvloot door het Oostzeegebied. Een confrontatie met de Zweden bleef uit. Aangezien de koopvaarders in Sint-Petersburg 40 dagen hadden gekregen om uit te laden en weer een nieuwe lading in te nemen, keerde de oorlogsvloot begin augustus weer terug in de Baai van Tallinn. Op 5 augustus zeilden vier oorlogsschepen naar het rendez-vouspunt Gogland. Het waren de Assistance, de Weymouth, het Huis te Warmelo en nog een tweede Nederlands oorlogsschip, vermoedelijk dezelfde schepen die ruim een maand eerder ook naar Gogland waren gezeild.

Een dag later gingen de vier oorlogsschepen voor anker aan de oostzijde van het eiland. Het wachten op de koopvaarders

uit Sint-Petersburg was begonnen. Pas op 24 augustus, zeker twee weken later dan verwacht, meldden de Mermaid en de koopvaarders zich. Direct werd koers gezet naar Tallinn. Er waaide een stormachtige wind uit het noordoosten en de combinatie met regen zorgde voor slecht zicht. Vlak na middernacht ging het mis met het Huis te Warmelo. Ongeveer 40 mijl van Gogland raakte het fregat een blinde rots waarna het korte tijd later zonk. Een noodsignaal met drie kanonschoten werd door Engelse oorlogsschepen gehoord, maar niet begrepen. Met eigen sloepen en middelen moesten de mannen op het zinkende schip zich zien te redden. Zij vochten in de nachtelijke duisternis tegen de hoge golven en het koude zeewater. Uiteindelijk overleefden slechts 75 van de 200 opvarenden het noodlottige ongeluk. Zij werden door Engelse koopvaarders opgepikt.

kamista ja uuden kuorman lastaamista varten, sotalaivasto palasi elokuun alussa Tallinnan lahdelle. Neljä sotalaivaa purjehti 5. elokuuta sovittuun tapaamispaikeen Suursaarelle. Laivat olivat Assistance, Weymouth, Huis te Warmelo ja toinen alankomaalainen sotalaiva – luultavasti samat laivat, jotka olivat runsas kuukausi aikaisemmin purjehtineet Suursaarelle. Seuraavana päivänä alukset ankuroituivat saaren itäpuolelle ja jäivät odottamaan Pietarista tulevia kauppalaivoja. Mermaid ja kauppalaivat saapuivat vasta 24. elokuuta, yli kaksi viikkoa odottettua myöhemmin, ja saattue otti heti kurssin Tallinnaan. Matkaa tehtiin myrskyisessä koillistuulessa ja sateessa, ja näkyvyys oli heikko. Pian puolen yön jälkeen Huis te Warmelo joutui onnettomuuteen. Se ajoi noin 40 mailin päässä Suursaaresta karille ja upposi nopeasti. Englantilaiset sotalaivat kuulivat kolmen tykinlaukauksen hä-

Medio september bereikte het nieuws over het ongeluk het vaderland. In de *Op-rechte Haerlemsche courant* van 13 september 1715 wordt het oorlogsschip de Medenblick genoemd. Het is een onmiskenbare verwijzing naar de thuishaven.

Nieuw onderzoek in 2016

In april 2016 maakte onderzoeksbedrijf SubZone met behulp van sonarapparatuur een beeld van het oorlogsschip op de zeebodem. De sonar zendt onderwater geluidsgolven die na weerkaatsing weer worden opgevangen. Door verschillende 'reistijden' van de geluidsgolven wordt een visueel beeld opgebouwd. Op deze wijze werd voor de eerste keer een totaalbeeld van het Medemblikker oorlogsschip gemaakt. Dat verschafte nieuwe inzichten. Zo werd duidelijk dat alle drie de masten van het schip nog aanwezig zijn. Nadat de Finse nationale erfgoed-autoriteit vergunning had verleend voor

vervolgonderzoek op de wraklocatie, is in de zomer van 2016 elk deel van het schip door SubZone (met toestemming van de Nederlandse Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed) minutieus gefilmd. Niets mocht worden verplaatst of beschadigd om verlies van historische informatie te voorko-

muodostaa näkyvä kuva kohteesta. Tällä tavoin saatii ensimmäisen kerran konkonaiskuvaa medemblikiläisestä sotalaivasta. Tutkimuksessa paljastui uusia seikkoja. Selvisi muun muassa, että laivat kaikki kolme mastoa olivat vielä paikoillaan. Suomen museoviranomaisten myönnetyä luvan hylkypaikalla tehtäväin jatkotutkimuksiin SubZone videoi kesällä 2016 aluksen yksityiskohtaisesti (Alankomaiden kulttuuriperintöviraston luulla). Historiallisten informaation turvaamiseksi mitään ei saanut siirtää tai vahingoittaa. Filmikameralla otetut kymmenettuhannet kuvat käsitellään fotogrammetriaohjelmistolla. SubZone valmistaa niiden avulla laivasta 3D-mallin, joka on moderni ja tarkka dokumentointimenetelmä.

Uusi tutkimus vuonna 2016

Tutkimusyritys SubZone loi huhtikuussa 2016 kaikuluotaimella kuvan merenpohjassa lepäävästä sotalaivasta. Kaikuluotaimen lähetämät ääniallot heijastuvat veden alla olevasta kohteesta ja kaiku rekisteroidään. Äänialtojen eripituisen 'matka-aikojen' perusteella voidaan

De vuurtoren op Kalbådagrund, ongeveer één zeemijl van de wraklocatie. | Kalbådagrundin majakka noin yhden merimailin päässä hylyn paikasta.

Het onderzoeksschip Yoldia van SubZone op de locatie van het wrak. | SubZones tutkimusalus Yoldia hylkyläelle.

sotalaivat palasivat Tallinnaan ja liittyivät jälleen pääjoukkoon. Englantilais-alankomaalainen sotalaivasto risteili heinäkuun Itämeren alueella. Yhteenottoja ruotsalaisten kanssa ei syntynyt. Koska Pietariin menneet kauppalaivat olivat saaneet 40 päivää aikaa rahdin pur-

Peter Swart

Käännös: Leena Määttänen

men. De tienduizenden beelden, die met de filmcamera zijn vastgelegd, worden verwerkt met fotogrammetrie software. Op deze wijze maakt SubZone een 3D-model op schaal, een moderne en nauwkeurige documentatiewijze.

Peter Swart

Tot slot (door Rune Frants)

Twee jaar eerder, in juli 1713, werd als onderdeel van de Grote Noordse Oorlog (1700-1721) een zeeslag uitgevochten in de wateren tussen Hogland en Kalbådagrund tussen Zweden en Rusland. De tsaristische vloot stond onder leiding van admiraal Cornelius Cruys van Nederlandse-Noorse afkomst. Tsaar Peter de Grote had hem ingehuurd tijdens zijn verblijf in Nederland eind 1690. De Zweedse vloot werd angevoerd door Carl Raab. Van de in totaal 16 schepen, kwamen enkele in aanraking met de onderwater rotsen. Een

Het laatste lichtschip, 12F Kalbådagrund, is nu restaurant Faros in Vaasa. | Viimeinen majakkalaiva 12F Kalbådagrund on nykyään ravintola Faros Vaasassa.

Lopuksi (Rune Frants)

Kaksi vuotta aikaisemmin, heinäkuussa 1713, suuren Pohjan sodan (1700-1721) aikana, Ruotsi ja Venäjä kävivät meritaistelun Suursaaren ja Kalbådagrundin välissä. Tsaarin laivastoa johti hollantilais-

van Cruys schepen raakte zo vast dat het verbrand moet worden om niet in handen van de Zweden te raken.

De plaats van de gevaarlijke Kalbådagrund-rotsen was waarschijnlijk vanuit deze tijd goed bekend bij de zeevaarders. Maar pas in 1854 werd daar het eerste lichtschip gestationeerd. Het laatste lichtschip '12F Kalbådagrund' (1892-1953) is nu een schiprestaurant in de haven van Vaasa. In 1953 werden de lichtschenen vervangen door een vaste vuurtoren, in 1977 werd de toren voorzien van een helikopterplatform en de bediening werd volautomatisch en werd in de volksmond de 'spookvuurtoren'.

norjalaisista syntyperää oleva amiraali Cornelius Cruys, jonka tsaari Pietari Suuri oli ottanut palvelukseen oleskellessaan Alankomaissa vuoden 1690 lopulla. Ruotsin laivastoa komensi Carl Raab. Taistelussa olleista 16 laivasta muutama ajoit karsille. Yksi Cruysin laivoista jäi niin pahasti kiinni, että se oli polttettava, jottei se jouisi ruotsalaisten käsiin.

Luultavasti merenkulkijat oppivat tällöin tuntemaan hyvin Kalbådagrundin vaaralliset karikot. Kuitenkin vasta vuonna 1854 paikalle sijoitettiin ensimmäinen majakkalaiva. Viimeinen majakkalaiva 12F Kalbådagrund (1892-1953) toimii nykyään ravintolana Vaasan satamassa. Majakkalaivat korvattiin vuonna 1953 kiinteällä pohjamajakalla. Vuonna 1977 torniin rakennettiin helikopterin laskeutumisalusta ja laitteisto automatisoitiin täysin. Majakka onkin saanut lempinimen 'aavemajakka'.

2x straatbeeld Helsinki, zomer 2018

Foto Petri Hoogendijk

Foto DL

Nationale identiteit in Finland en Nederland

Deze tekst over nationale identiteit is gebaseerd op een lezing die ik dit jaar op 22 maart heb gehouden in de residentie van de Finse ambassadeur in Den Haag. De lezing maakte deel uit van een seminar die was georganiseerd in verband met 100 jaar Fins-Nederlandse samenwerking, gerekend vanaf 28 januari 1918, de datum waarop Finland door Nederland werd erkend als onafhankelijk land.

Pasi Saukkonen

Wat bedoel ik met nationale identiteit? Het is een begrip dat verschillend kan worden geïnterpreteerd. Een nationale identiteit kan de identificatie van een persoon met een bepaalde natie of staat betekenen, of de collectieve identiteit van een bepaalde natie. In dit verband bedoel ik met nationale identiteit de be-

tekenissen en symbolische representaties van een bepaalde staat als natiestaat. De natiestaat is op zijn beurt een staat die samenvalt met een etnisch of cultureel gedefinieerd natie. Volgens een nationalistische manier van denken zou elk volk of natie zijn eigen staat moeten hebben, en in elke staat zou slechts één natie zijn.

Toen ik in januari 1992 voor een aantal jaren in Nederland ben gaan wonen, had ik net deelgenomen aan een Europese studie over nationale en Europese identiteit. We hadden ideeën en opinies verzameld over de Finse en Europese cultuur en de persoonlijke identiteit van Finse intellectuelen en maatschappelijk invloedrijke mensen. Hier in Nederland leek het mij de

moeite waard om de Finse met de Nederlandse nationale identiteit te vergelijken. Deze studie is uiteindelijk uitgegroeid tot een promotieonderzoek. In 1999 ben ik aan de Universiteit van Helsinki gepromoveerd op een dissertatie getiteld: 'Suomi, Alankomaat ja kansallisvaltion identiteetipoliitikka' ('Finland, Nederland en de politiek van een natiestaat identiteit').

In dit artikel kijk ik naar de verschillen en overeenkomsten tussen Finland en Nederland wat nationale identiteit betreft en leg ik speciaal de nadruk op veranderingen die tijdens de laatste decennia hebben plaats gevonden.

Natiestaat identiteit: sterk en zwak

Mijn onderzoeksresultaten in Nederland lieten zien dat er tussen Finland en Nederland veel overeenkomsten zijn wat betreft levenswijze en cultuur. Er waren echter belangrijke verschillen in hoe de verhouding tussen de staat en de natie werd gedefini-

Proefschrift van Pasi Saukkonen (*Finland, Nederland en de politiek van een natiestaat identiteit*). | Pasi Saukkonen väitöskirjan Suomi, Alankomaat ja kansallisvaltion identiteetipoliitikka kansi.

eerd, hoe homogeen of heterogeen de samenleving was en hoe groot het verschil was tussen eigen land en de omringende landen, alsmede hoeveel de nadruk werd gelegd op verandering en continuïteit.

Nederlanders dachten vaak dat hun land een multiculturele samenleving was. In Finland, daarentegen, werd hoog opgegeven over de homogene cultuur. Finland werd ook gezien als een uniek land

mäntavan alueilla yllättävän paljon yhtäläisyysksiä. Maidan välillä oli kuitenkin suuri ero siinä, miten valtion ja kansakunnan välinen suhde määriteltiin, kuinka yhtenäiseksi ja ympäristöstään poikkeavaksi yhteiskunta koettiin ja kuinka paljon korostettiin jatkuvuutta ja muutosta.

Alankomaat ymmärrettiin monimuotaisena kokonaisuutena, joka ei merkitävästi poikennut lähialueensa luoteisurooppalaisesta kulttuurista. Hollantilaisen kulttuurin koettiin myös olevan jatkuvassa muutoksessa. Suomessa sen sijaan korostettiin kansakunnan yhtenäisyyttä ja kulttuurin omaleimaisuutta idän ja lännen välissä sekä pitkää historialista jatkuvuutta.

Suomessa ilmeni siis yhtenäisyyttä, erottautumista ja ajallista jatkuvuutta korostava 'vahva' nationalistinen kansallisvaltioidentiteetti. Alankomaita luonnehti puolestaan 'heikko' kansallisvaltioidentiteetti, jossa painottuvat monimuotoisuus,

Kansallinen identiteetti Suomessa ja Alankomaissa

Tämä Suomen ja Alankomaiden kansallista identiteettiä käsittelevä artikkeli perustuu 22. maaliskuuta vuonna 2018 Suomen suurlähettilään residenssissä Haagissa pitämäni esitelmään, joka oli osa Suomen ja Alankomaiden välisten suhteiden satavuotisen historian kunniaksi pidettyä seminaaria. Maidan väliset suhteet alkoivat tammikuun 28. päivä vuonna 2018, kun Alankomaat tunnusti Suomen itsenäisyyden.

Kansallisen identiteetin käsite voidaan ymmärtää useilla eri tavoilla, jotka ovat syytä erottaa toisistaan. Kansallinen identiteetti voi tarkoittaa yksilön samastumista tiettyyn kansaan tai valtioon tai tietyn kansakunnan kollektiivistä identiteettiä.

Tässä yhteydessä tarkoitan kansallisella identiteetillä niitä merkityksiä ja symbolisia esityksiä, joilla tietty valtio ymmärretään kansallisvaltioksi. Kansallisvaltio on puolestaan sellainen valtio, jossa yhdistyy etnisesti tai kulttuurisesti määritellyt kansakunta. Nationalistisen ajattelutavan mukaan kullakin kansakunnalla tulisi olla oma valtionsa ja kussakin valtiossa puolestaan vain yksi kansa.

Kun perheeni muutti vuoden 1992 alussa muutamaksi vuodeksi Alankomaihin, olin juuri osallistunut Suomessa erääseen kansallista ja eurooppalaista identiteettiä käsittelevään kansainväliseen tutkimukseen. Olimme keränneet käsityk-

tussen Oost en West met eigen tradities of als een land met een origineel mengsel van beide culturen. Nederland, daarentegen, werd verondersteld onderdeel te zijn van noordwest Europa, waar een aantal landen liggen die veel gemeen hebben. In Finland benadrukte men de eeuwenoude historische wortels, in Nederland de voortdurende verandering.

Samengevat, Finland kon worden gezien als een 'sterke' natiestaat, waarbij de nadruk wordt gelegd op eenheid, verschil en continuïteit. Nederland kwam uit de verf als een voorbeeld van een samenleving met een 'zwakke' natiestaat-identiteit, waarbij de diversiteit, regionale samenhang en culturele verandering werden benadrukt.

Veranderingen in de nationale identiteiten

Al in de jaren '90 was er veel veranderd. Na het einde van de Koude Oorlog heeft Finland toenadering gezocht tot West-Europa

kuuluminen laajempaan kokonaisuuteen sekä kulttuurinen muutos.

Muutoksia kansallisessa identiteettisessä

Moni asia muuttui jo 1990-luvulla. Kylmän sodan päätyttyä Suomi oli hakeutunut lähemmäksi muuta Eurooppaan ja avannut ikkunoita maailmaan. Suomen liittymistä Euroopan unioniin vuonna 1995 kutsuttiin yleisesti paluuna Länsi-Eurooppaan, johon Suomi oli oikeastaan aina kuulunut, vaikka olikin joutunut geopolitiikan realiteettien vuoksi olemaan läntisten kehitysten marginalissa tai kokonaan niiden ulkopuolella. Samaan aikaan Suomi alkoi tunustaa paremmin historialliset vähemmistönsä ja näkemään monikulttuurisuutensa rikkautena. 1990-luvun alussa maahan oli myös tullut enemmän ulkomaalaisia, ja Ruotsin ja Alankomaiden tavoin maahanmuuttajilla katsottiin Suomessa ole-

en de rest van de wereld. De toetreding tot de Europese Unie, in 1995, werd algemeen opgevat als een terugkeer naar Europa, waar Finland eigenlijk altijd al bij had gehoord, maar vanwege geopolitieke realiteiten gedwongen was geweest zich afzijdig van te houden of alleen een marginale rol had kunnen spelen. In dezelfde periode begon Finland ook zijn traditionele minderheden, zoals de Roma en de Sami, meer expliciet te erkennen. De etnoculturele diversiteit in de samenleving werd ook meer gezien als een voordeel. In het begin van de negentiger jaren waren ook meer dan voorheen immigranten het land binnengekomen en, met Zweden en Nederland als voorbeeld, werd aan hen een eigen taal en cultuur toegestaan. Het internationale succes van Finse high-tech bedrijven, in het bijzonder van de producent van mobiele telefoons Nokia, veranderde het algemene beeld van Finland. Er vond een transatie plaats van traditioneel naar avantgarde.

van oikeus oman kielensä ja kulttuurinsa säilyttämiseen. Uutta informaatioteknologiaa hyödyntävien yritysten kansainvälinen menestys, Nokian matkapuhelimet etenässä, muutti kuvaa Suomessa niin maailmalla kuin kotimaassakin. Perinteikkyyden sijaan alettiin korostaa kehityksen eturintamassa oloa. Suomi olisi yksi niistä maista, jotka johtavat ihmiskuntaa tulevaisuuden informaatioyerityskuntiin.

Alankomaissa tapahtui hieman myöhemmin vielä dramaattisempi ja yllättävämpi kansallisen omakuvan ja identiteettien muutos. Siihen asti maahanmuuttoon ja kulttuuriin eroihin oli suhtauduttu myönteisesti, suvantsevaisuuden perinneltä korostaen. Tammikuussa 2000 keskustelun sävy muuttui, kun tunnettu intellektuelli Paul Scheffer julkaisi monikulttuurisen yhteiskunnan ongelmia koskevan pitkän artikkeliinsa. Tämän päävän perspektivistä katsottuna tuo teksti

Het land had een leidende positie ingenomen met betrekking tot de toekomst van de informatiemaatschappij.

In Nederland vond een paar jaar later ook een verandering plaats met betrekking tot het nationale zelfbeeld en de nationale identiteit, die nog veel heftiger was dan in Finland. De tot die tijd positieve houding ten opzichte van immigratie en cultuurverschillen kwam onder druk te staan. In januari 2000 veranderde de toon van het debat hierover door een uitgebreid artikel over de multiculturele Nederlandse samenleving en zijn gebreken, dat was geschreven door een bekende intellectueel, Paul Scheffer. Nu lijkt deze tekst vrij gematigd, maar meer radicale opvattingen maakten al snel furore. Pim Fortuyn maakte gebruik van een algemene ontevredenheid over de Nederlandse politiek om zijn populistische partij op te richten. Hij droeg ook bij aan het versterken van een islam-kritisch sentiment,

oli varsin maltillinen, mutta käsitykset radikalisoituivat nopeasti. Pim Fortuyn hyödynsi populismissaan yleistä tyttymättömyyttä Alankomaiden politiikkaa kohtaan, mutta hän voimisti myös islaminvastaisuutta Alankomaiden multikulturalismikritiikissä. Hän kannusti myös puolustamaan perinteistä alankomaalaista kulttuuria ja identiteettiä. Fortuyn murhattiin juuri ennen vuoden 2002 parlamenttivaaleja, mutta vaaleja seuranneet hallitusset aloittivat kuitenkin keskustellut Alankomaiden normeista ja arvoista, käynnistivät hankkeen kulttuurihistoriallisen kaanonin laatimiseksi ja esittivät jopa kansallisen historiallisen museon perustamista. Samalla kun etsittiin kansakunnan historiallisia juuria, kansainvälineen yhteistyöhön alettiin suhtautua aikaisemppa epäilevämmän, minkä Euroopan unionin perustuslain hylkääminen kansanäänestyksessä hyvin osoitti.

dat in verband werd gebracht met het falen van de Nederlandse multiculturele samenleving. Fortuyn drong ook aan op het verdedigen van de traditionele Nederlandse cultuur en identiteit. Hij werd kort voor de parlementsverkiezingen in 2002 vermoord. Maar de volgende regeringen initieerden discussies over de Nederlandse normen en waarden, lanceerden in 2006 een project om een culturele en historische canon te ontwikkelen en stelden zelfs voor om een museum voor vaderlandse geschiedenis op te richten. Terwijl zij op zoek gingen naar de historische achtergronden van hun land, kregen de Nederlanders steeds meer argwaan tegenover internationale samenwerking, zoals de afwijzing van de Europese grondwet liet zien in een referendum in 2005.

Als resultaat van deze ontwikkelingen werden nationale identiteiten steeds meer ter discussie gesteld en betwist. Natuurlijk was er eerder ook geen volledige

Näiden kehitysten seurauksena kansalliset identiteetit muodostuivat molemmissa maissa kiistan kohteeksi. Aina ennenkin oli tietenkin ollut erilaisia käsityksiä siitä, mikä tekee Suomesta tai Alankomaista kansallisvaltion, ja siitä, minkälaiset piirteet ja ominaisuudet ovat kansallisen identiteetin ytimessä. 1980- ja 1990-luvun vaihteessa ilmeni kuitenkin vielä selvästi hallitsevia käsityksiä ja näkemyksiä, joiden kanssa melkein kaikki olivat samaa mieltä. Vuosituhanneenvaihteen jälkeen molempiin maihin on syntynyt kaksi käsityskonaisuutta, jotka ovat keskenään ristiriidassa. Suomen tapauksessa kyse on ennen muuta konfliktista perinteisen yhtenäisyyskorostuksen ja uuden monimuotoisuuden hyväksynnän välillä. Alankomaissa historiallinen suvaitsevaisuuden korostus on törmänyt yhteen uuden jaettujen normien ja arvojen kaipuun kanssa, joka nousi esille etenkin

overeenstemming geweest over wat Finland of Nederland een natie staat maakt. Er waren altijd verschillende opvattingen geweest over wat de basiselementen waren van de 'natie staat-identiteiten', maar desondanks waren er in de late jaren '80 en de beginjaren '90 heersende ideeën en opvattingen waar bijna iedereen het min of meer mee eens was. Na de millenniumpassage zijn er in beide landen twee constructies van opvattingen ontstaan die met elkaar in strijd waren. In het Finse geval is er een spanning tussen de traditionele nadruk op nationale eenheid en de nieuwe acceptatie van diversiteit. In Nederland ging de traditionele neiging tot tolerantie van verschillen botsen met de nieuwe wens naar gedeelde normen en waarden, die in het bijzonder door de vier regeringen van Jan-Peter Balkenende tot uiting was gebracht. Het belangrijkste verschil tussen de twee landen is dat er voor een exclusief Nederlands neonationalisme eigenlijk nauwelijks historische aanknopingspunten zijn, terwijl er allerlei voorbeelden zijn van een pluriforme Finse identiteit, al sinds halverwege de 19^e eeuw.

Nationale identiteiten in recente turbulente tijden

Discussies over nationale identiteit zijn nog steeds aan de gang in beide landen en het lijkt er op dat deze heviger en meer verhit zijn in Nederland dan in Finland. Gedurende de laatste jaren is hier in Nederland veel over gepubliceerd en zijn er seminars over georganiseerd. De jaarlijks terugkerende discussie over Zwarte Piet, de knecht van Sinterklaas, is ongekend fel. Bovendien zijn er recentelijk ook tegenstellingen ontstaan wat betreft nationale helden uit het koloniale verleden.

Neonationalisme en politieke xenofobie zijn tegenwoordig een belangrijke plaats gaan innemen in de Nederlandse

Jan-Peter Balkenenden neljän hallituksen aikana.

Tärkein ero Suomen ja Alankomaiden välillä on, että siinä missä Suomen osalta julkisessa keskustelussa on 1800-luvulta lähtien aina esiintynyt myös moniarvoisempia ja kansainvälyyttä korostavia näkemyksiä, uusi alankomaalainen nationalismi on miltei kokonaan vailla historialisia kiinnekohtia. Tässä mielessä kansallisen kulttuurihistoriallisen museon kaltainen anakronistinen idea oli aidosti innovatiivinen.

Kansalliset identiteetit myrskyisänä aikoina

Keskustelut kansallisesta identiteetistä jatkuvat yhä molemmissa maissa. Vaikuttaa siltä, että debatti on laajempaa ja kiihkeämpää Alankomaissa kuin Suomessa. Viime vuosina Alankomaissa on julkaistu paljon kirjoja ja muita kirjoituksia aiheese-

Pamflet tegen Zwarte Piet. | Zwarte Piet -hahmoa vastustava pamfletti.

ta ja järjestetty seminaareja. Erityisen kivasta on ollut jokavuotinen riitely Sinterklaasin apulaisesta Zwarte Pietistä. Viime aikoina vastakkainasettelua on syntynyt myös suhtautumisessa siirtomaajan kansallisuuksien sankareihin.

Uusnationalismista ja muukalaisvastaisuudesta on tullut olennainen osa Alankomaiden poliittista kultuuria, ja nykyään sitä edustavat Geert Wildersin Vapaapuolueen lisäksi Thierry Baudet'n

politiek en worden in het parlement verwoord door de Partij voor de Vrijheid van Geert Wilders en Forum voor Democratie van Thierry Baudet en Theo Hiddema. Thierry Baudet heeft in 2012 ook nog eens een boek geschreven, 'De aanval op de natie staat', waarin hij betoogt dat Europa zou moeten terugkeren naar soevereine natiestaten. In plaats van supranationale instituties heeft hij een voorkeur voor internationaal samenwerken.

De wens naar een sterkere 'natie staat identiteit' is ook overgeslagen naar andere partijen. In de verkiezingscampagne in 2017 heeft Mark Rutte een keuze voorgelegd aan de Nederlanders: doe normaal of vertrek. De huidige Nederlandse regering van minister-president Mark Rutte vertegenwoordigt de rechtse liberalen (VVD), de linkse liberalen (D66), de christendemocraten en een calvinistische partij (ChristenUnie). De regeringsverklaring had een duidelijke neonationalistische

en Theo Hiddeman Demokratiaforumi. Thierry Baudet julkaisi vuonna 2012 myös kirjan (*Hyökkäys kansallisvaltiota kohtaan*), jossa hän vaatii Eurooppaa palaamaan täysvaltaisten kansallisvaltioiden järjestelmään. Ylikansallisten ratkaisujen sijaan tarvitaan kansainvälistä yhteistyötä.

Tämä toive vahvemmassa kansallisvaltioidentiteetistä on läikkynyt myös Alankomaiden muihin puolueisiin. Vuoden 2017 vaalikampanjassaan Mark Rutte esitti alankomaalaisille kaksoisvaihtoehtoa: käyttää normaalista tai häivä maasta. Hänen johtamansa nykyinen hallitus koostuu oikeistoliberaalien (VVD) lisäksi vasemmistoliberaleista (D66), kristillisdemokraateista (CDA) ja maltillisemmas-ta kalvinistisesta pienpuolueesta (ChristenUnie). Hallitusohjelmassa on vahva uusnationalistinen sävy: "Me uskomme, että muiden tunnistama Alankomaat voi jatkossakin jättää jälkensä Euroopan

Thierry Baudet en omslag van zijn boek *De aanval op de natie staat*. | Kansikuva Thierry Baudet'n kirjasta *De aanval op de natie staat* (Hyökkäys kansallisvaltiota vastaan).

ondertoon: "En we geloven (...) dat een herkenbaar Nederland in Europa en de wereld zijn stempel kan blijven drukken." De regering wil dat het volkslied en de Nederlandse culturele prestaties een meer expliciete rol gaan spelen in het dagelijks leven. Hierbij wordt ook benadrukt dat de Nederlandse identiteit geen

ja maailman asioihin." Hallitus haluaa, että kansallislaululla ja Alankomaiden historiallisilla kulttuurisilla saavutuksilla on näkyvämpi rooli maan päivittäisessä elämässä. Samalla kuitenkin korostetaan, ettei Alankomaiden identiteetti ole yksiuotinen asia ja että siinä täytyy olla tilaa myös suvaitsevaisuudelle, tasa-arvolle ja uskonnontapaudelle.

Suomessa yhteiskunnallinen elämä oli varsin vakaata ja rauhallista aina vuosiin 2010-2011 saakka. Saattoi jopa vaikuttaa siltä, että Suomi olisi vastustuskyvinen eri puolilla Eurooppaa nousevalle uusnationalismille, poliittiselle populismille ja uusille oikeistoradikaaleille liikkeille. Timo Soinin johtamien Perussuomalaisten kannatuksen hidas kasvu ei pitkään haastanut tätä mielikuvaa. Eurooppalaisessa vertailussa tämä puolue vaikutti varsinkin maitiliselta mitä maahanmuuttoon, monikulttuurisuuteen ja kansallismielisyys-

uniform concept is en dat er ruimte moet zijn voor tolerantie, gelijkheid en godsdienstvrijheid.

In Finland bleef de maatschappij en de politiek relatief rustig tot 2010-2011. Eigenlijk leek Finland min of meer immuun te zijn voor neonationalisme, politiek populisme en de nieuwe radicaal rechtse stromingen, die meer en meer opgedragen werden in veel andere Europese landen. De langzame toename van de populistische partij *Perussuomalaiset*, leek daar in eerste instantie weinig aan te veranderen. In vergelijking met andere Europese landen was de *Perussuomalaiset* een vrij gematigde partij wat immigratie, multiculturele samenleving en nationalisme betreft. Op het internet werden echter radicalere ideeën en opinies uitgedragen, waarbij ook de officiële positie van de Zweedse taal in Finland aan de orde kwam. Een nationalistische organisatie, Suomen Sisu, en een provocerend blog van Jussi Halla-

teen tulee. Internetistä löytyi toki paljon radikaalimpia ajatuksia ja mielipiteitä, joissa hyökkätiin esimerkiksi ruotsin kielen virallista asemaa ja sen pakollista kouluopetusta vastaan. Kansallismielinen Suomen Sisu-järjestö alkoii niittää mainetta samoin kuin Jussi Halla-ahon provokatiiviset blogikirjoitukset. Halla-ahosta tuli myöhemmin myös suosittu poliitikko.

Ennen vuoden 2011 eduskuntavaaleja radikaalit kansallismieliset ryhmitymät ja Perussuomalaiset päätyivät tekemään yhteistyötä, ja sen tuloksena puolue saavutti 19 prosentin vaalikanantuksen sekä sen mukana 39 kansanedustajaa 200-paikkaiseen eduskuntaan. Halla-aho Vähän ennen vaaleja Halla-ahon ja kumppaneiden julkaisema Nuiva vaalimаниfesti arvosteli jyrkästi suomalaista maahanmuuttopoliitikkaa, kotouttamispoliikkaa ja monikultuurista yhteiskuntaa, ja se sisällytettiin miltei

aho werden heel bekend. Halla-aho werd later ook een populaire politicus.

Voor de parlementaire verkiezingen in 2011 gingen de meer radicale nationalistische groeperingen en de Perussuomalaiset samenwerken en kregen 19% van de stemmen, wat resulteerde in 39 zetels in het parlement van de 200. Een manifest ontworpen door Halla-aho en een groep gelijkgestemden in december 2010, bekritiseerde de Finse immigratiepolitiek, de integratiepolitiek en de multiculturele samenleving. Een groot deel van dit manifest werd overgenomen in het verkiezingsprogramma van de *Perussuomalaiset*, de Finse Partij (voorheen de Ware Finnen). Als gevolg van de verkiezingswinst kregen voorstanders van nationalistische ideeën over de Finse nationale identiteit dus een duidelijk sterkere positie in het Finse parlement.

Na de verkiezingen in 2015 konden de *Perussuomalaiset* hun positie in het par-

Jussi Halla-aho, de voorzitter van de *Perussuomalaiset* ('Ware Finnen'). | Jussi Halla-aho, *Perussuomalaiset*-puolueen puheenjohtaja.

kokonaisuudessaan Perussuomalaisen vaaliohjelman. Vaalivoiton myötä kansallismieliset aatteet ja nationalistiset käsitökset Suomen kansallisesta identiteetistä vahvistuvat eduskunnassa merkittävästi.

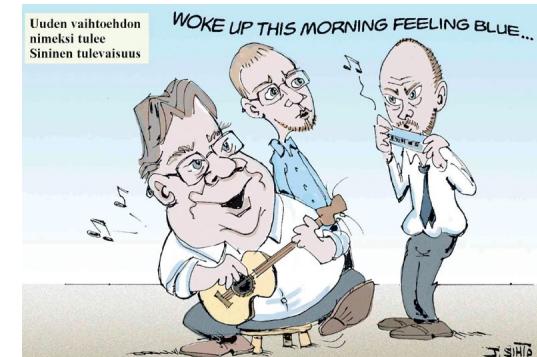
Vuoden 2015 vaaleissa Perussuomalaiset pitkälti säilyttivät asemansa eduskunnassa, ja pääsivät myös käyttämään hallitusvaltaa keskustalaisen pääministe-

rement grotendeels behouden en boven dien gingend gingen zij deel uitmaken van de centrum-rechtse regering van minister-president Juha Sipilä. Net als in Nederland zijn er ook in Finland verschillende en zelfs tegenstrijdige opvattingen over de positie en de rol van Finland in de wereld. Het regeringsprogramma volgt wat immigratiebeleid betreft de ideeën van de Finse nationalisten. Tegelijkertijd staat er ook: "Finland is een open en internationaal land, rijk in talen en culturen. We hebben een rijk taalkundig en cultureel erfgoed en de tweetaligheid van Finland wordt gegarandeerd in overeenstemming met onze grondwet en onze waarden".

De spanning tussen de gematigde populisten en de radicale nationalisten binnen de *Perussuomalaiset* nam langzaam toe en tijdens de partijbijeenkomst in 2017 werd Jussi Halla-aho met een grote meerderheid gekozen tot de nieuwe partyleider. Dit leidde vervolgens

rin Juha Sipilän johtamassa hallituksessa. Aivan kuten Alankomaissa, Suomessakin poliitikkassa ilmeni erilaisia ja osin jopa ristiriitaisia näkemyksiä Suomesta ja sen asemasta maailmassa. Hallitusohjelman maahanmuuttopoliittinen osuus seurailee pitkälti Perussuomalaisen nationalistisen siiven näkemyksiä. Toisaalla hallitusohjelmassa korostetaan, että: "Suomi on avoin ja kansainvälinen, kieliltään ja kulttuuritaan rikas maa. (...) Meillä on rikas kieli- ja kulttuuriperintö ja valimme kaksikielistä Suomea perustuslain ja arvojemme mukaisesti."

Jännite Perussuomalaisen maitillisen ja radikaalin siiven väillä voimistui, ja keväällä 2017 puoluekokoussa Halla-aho valittiin suurella ääntenemennistöllä puolueen uudeksi puheenjohtajaksi. Tämä johti nopeasti puolueen hajaantumiseen. Paitsioon joutunut maitillinen siipi jäi tukemaan Sipilän hallitusta ja muodost-

Karikatuur over het ontstaan van de partij Sininen Tulevaisuus, die afgesplitst is van de Perussuomalaiset ('Ware Finnen'). V.l.n.r. Timo Soini, Simon Elo en Sampo Terho. | Pilapiirros Perussuomalaisista eronneiden perustaman Sininen Tulevaisuus -puolueen synnytä. Kuvassa vasemmalla Timo Soini, Simon Elo ja Sampo Terho.

tot het uiteenvallen van de partij. Degenen die buiten spel waren gezet door Halla-aho bleven de Sipilä regering steunen en vormden later een nieuwe partij, *Sininen Tulevaisuus* (de Blauwe Toekomst). De

ti myöhemin uuden puolueen nimeltä Sininen Tulevaisuus. Sen suosio äänestäjien keskuudessa on toistaiseksi jäänyt hyvin vähäiseksi.

Niin Suomessa kuin Alankomaissa kansallisesta identiteetistä on tullut poliittinen taistelukenttä, jolla kamppailee kaksi toisistaan selvästi poikkeavaa käsitystä siitä, minkälainen kansakunta todella on ja pitäisi olla. Yhtäällä kannatusta on 'vahvalle' kansallisvaltioidentiteetille, jossa korostetaan etnistä ja kulttuurista yhtenäisyyttä tai ainakin yhteiskunnan ytimessä olevaa kansallista yhteisöä tai valtakulttuuria, jonka suhteeseen muiden pitäisi olla alisteisia. Nämä uusnationalistit painottavat myös toisistaan poikkeavia ja historiallisesti rakentuneita kansallisia kulttuureita sekä kansallisvaltion itseenäisyyttä ja täysvaltaisuutta. Toisaalta 'heikon' kansallisvaltioidentiteetin kannattajat tunnustavat yhteiskunnan etni-

steun voor deze partij is tot nu toe marginal gebleven.

Zowel in Finland als in Nederland is de nationale identiteit een politiek slagveld geworden. Er is een 'sterk' natiestaat argument om de interne etnische en culturele homogeniteit te benadrukken, of tenminste een nationale kerngroep waar de andere bevolkingsgroepen (minderheden) ondergeschikt aan zouden zijn. Deze neonationalisten beklemtonen ook de historische ontwikkeling van verschillende nationale culturen en de soevereiniteit van nationale staten. De aanhangers van een 'zwakke' natiestaat erkennen de etnische en culturele verscheidenheid van een samenleving als een demografisch feit of zelfs als een versterking van de hedendaagse samenleving. Volgens hen bestaat er een Europese cultuur waarbij zij ook willen behoren. De toekomst kijkt men met nieuwsgierigheid tegemoet zonder veel nostalgie naar het verleden.

sen ja kulttuurisen moninaisuuden väestöllisenä tosiasona tai jopa vahvuutena nykymaailmassa. Heidän näkemyksensä korostaa myös eurooppalaista kulttuuria ja identiteettiä sekä tarvetta kuulua tähän laajempaan kokonaisuuteen. Tulevaisuuteen suhtaudutaan uteliaasti ja nostalgisesti katsella menneeseen väältellään.

Olenaisin ero Suomen ja Alankomaiden väillä on siinä, kuinka 'vahvaan' kansallislvaltoidentiteettiin liittyvät näkemykset ovat levinneet muualla politiikkaan ja yhteiskunnalliseen keskusteluun. Alankomaissa nationalistinen retoriikka on hiljalleen ujuttautunut myös useiden perinteisten puolueiden poliittiseen puheenparteen. Tämä kehitys on taas johtanut siihen, että etenkin poliittisen kartan vasemmalla reunalla on syntynyt voimakasta tarvetta vastustaa alankomaalaista uusnationalismia. Alankomaat vaikuttaa tällä hetkellä siten Suomeen verrattuna

Het belangrijkste verschil tussen Finland en Nederland heeft te maken met het verspreiden van ideeën en opinies over een 'sterke natiestaat identiteit' in de samenleving. In Nederland is de nationalistische retoriek langzamerhand doorgedrongen in de traditionele partijen. Deze ontwikkeling heeft er voor gezorgd dat andere partijen, vooral aan de linkerzijde, duidelijk aangeven dat ze er een andere mening op na houden. De Nederlandse politiek en maatschappij lijkt wat dit betreft veel meer gepolariseerd dan de Finse. Het Finse neonationalisme, voor zo ver we het hebben over een meer radicale vorm, is nog steeds marginaal. De afstand tussen de Perussuomalaiset, die nu geleid wordt door Jussi Halla-aho, en de andere traditionele partijen, is groot. Dit heeft er misschien toe geleid dat de andere partijen niet altijd scherp reageren op de neonationalistische retoriek, vergeleken met bijvoorbeeld GroenLinks in Nederland.

enemmän jakautuneelta kansakunnalta. Suomalainen uusi kansallismielisyys on ainakin radikaalimmassa muodossaan vielä marginalisemmassa roolissa. Halla-ahon johtamien Perussuomalaisien ja muiden vakiintuneiden puolueiden välinen kuilu on leveä. Tämä taas on kenties vaikuttanut siihen, etteivät muiden puolueiden kannanotot esimerkiksi Alankomaiden vihreiden (GroenLinks) poliittisiin ohjelmiin verrattuna ole kovin jämäköitä.

Kansallisten identiteettien tulevaisuus

Jos katsomme Suomen ja Alankomaiden kansallisten identiteettien kehitystä, huomamme, että molemmissa maissa on tapahtunut suurta muutosta vuosituhanen taitesta lähtien. 1990-luvun lopussa ja 2000-luvun alussa nationalismia, populismia ja muukalaisvastaisuutta saatettiin vielä pitää vanhentuneen ideologian tai

De toekomst van de nationale identiteiten

Wanneer we de nationale ontwikkelingen in Finland en Nederland bekijken, kunnen we concluderen dat er in beide landen een markante verandering is opgetreden in de jaren na de millenniumwisseling. Aan het eind van de negentiger jaren en in het begin van de jaren 2000 konden we de toename van nationalisme, populisme en xenofobie nog zien als een laatste stuitrekking van een verouderde ideo- logie of een ouderwetse manier van denken, als een pandemonium dat het gevolg is van de veranderingen door immigratie, Europese integratie en globalisering. Niet iedereen was blij met wat er aan het gebeuren was.

Desondanks behoort de schrijver van dit artikel tot diegenen die orecht hebben gedacht dat het een tijdelijk fenomeen was en dat de nationalistische reactie weinig consequenties zou hebben. Nu

ajattelutavan viimeisenä leimahuksena, havautumisena siihen muutokseen, joka eurooppalaisissa yhteiskunnissa tapahtui maahanmuuton, Euroopan yhdentymisen ja globalisaation seurauksena. Kaikki eivät olleet tyytyväisiä siihen, mitä he kokivat olevan tapahtumassa.

Tämän artikkelin kirjoittaja kuuluu kuitenkin niihin, jotka ajattelivat, että kyseessä olisi ohimenevä ilmiö vailla sen suurempia vaikutuksia. Nyt olen vähemän optimistinen: näyttää siltä, että uus-nationalistisella ajattelutavalla on paljon kannatusta ja että meidän on opittava elämään sen kanssa. Tärkeätä on kuitenkin havaita, että takaisin ei ole enää tietä. Nostalginen kaipuu oletettuihin kulttuurilaan yhtenäisiin ja tarkkarajaisiin yhteiskuntiin ei ole enää mahdollista eikä suotavaakaan. Läntisillä yhteiskunnilla, Suomi ja Alankomaat mukaan lukien, ei myöskään ole muuta mahdollisuutta kuin

ben ik veel minder optimistisch en denk ik dat wij daarmee ten minste voorlopig moeten leren leven. Een belangrijke conclusie is echter dat nostalgische opvattingen over de etnische of culturele eenheid van een samenleving niet passen in deze tijd. De westerse maatschappijen, en dus ook Finland en Nederland, zullen moeten leren hoe het beste kan worden omgaan met diversiteit. Ik ben ook van mening dat we meer internationale en supranationale samenwerking nodig hebben, en niet minder.

Finland en Nederland zijn ongetwijfeld ook in de toekomst interessante landen om te vergelijken met betrekking tot veranderingen in de nationale identiteiten.

*Pasi Saukkonen
(Nederlandse vertaling: Arnold Pieterse)*

oppia elämään monikulttuurisuttemme kanssa. Samoin me tarvitsemme enemmän kansainvälistä ja ylikansallista yhteisyyttä, ei vähemmän.

Suomi ja Alankomaat tulevat varmasti jatkossakin olemaan mielenkiintoisia maitä, joita on myös hyvä vertailla keskenään, myös kansallisen identiteetin näkökulmasta.

Pasi Saukkonen

Lähteet | Literatuur

- Baudet, T. (2017). *De aanval op de natiestaat*. Prometheus, Amsterdam.
- Saukkonen, Pasi (1999). *Suomi, Alankomaat ja kansallislvaltion identiteettipoliitikka*. Suomalainen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.

Midzomer

Middernachtzon en een vreugdevuur (kokko) aan het meer, dat is het eerste waar een Fin aan denkt bij midzomer. En hoe langer ik in Nederland woon, hoe sterker die herinneringen in mijn gedachten worden. Ik was ook erg benieuwd toen ik dit jaar naar het midzomerfeest ging, georganiseerd door de Vereniging Nederland-Finland en het Finse Huis. Was dit te vergelijken met een midzomerviering in Finland?

Maija Mulder Gelijk bij aankomst bij het Finse Huis was ik blij de Finse vlag te zien; de vlag hangt er ook elke dag. En bij binnenkomst hoorde ik vrolijke welkomstgroeten en werd ik naar de tuin gedirigeerd. Daar was het al gezellig en zaten de aanwezigen met elkaar te praten. Verschillende gesprekken klonken door elkaar heen in een geroezemoes van talen.

30

Juhannus

Yötön yö ja kokko järven rannalla, sehnä tulee suomalaiselle ensimmäisenä mieleen juhannuksesta. Ja mitä kauemmin olen Hollannissa asunut, sitä voimakkaampana nuo muistikuvat ovat mielessäni. Olinkin kovin utelias mennessäni täänä vuonna Hollanti-Suomi yhdistyksen ja Merimieskirkon yhteiseen juhannusjuhlaan. Voiko Juhannuksen kokea myös Hollannissa?

Jo Merimieskirkolle saavuttaessa minua ilahdutti Suomen lippu salossa; lippuhan liehuu siellä joka päivä. Ja sisään tultaessa kuulin heti iloiset tervetuliastervehdykset ja minut ohjattiin juhlapaikalle puutarhaan. Siellä olikin rattoisaa. Vilkas puheensorina muodostui useista eri kielistä ja läsnäolijat tuntuivat viihtyvän.

De ploeg van de kerk en de vrijwilligers hadden er tafels en stoelen neergezet. Het was de hele ochtend bewolkt geweest, maar de zon kwam mooi op het juiste moment te voorschijn. Ook de sauna was warm voor de liefhebbers.

Na een welkomstdrankje heette dominee Pauliina Tuomanen ons welkom en daarna konden we genieten van het prachtige optreden van het koor Taika. De zangtonen dreven sfeervol de tuin in en ik vergat het vreugdevuur, het meer en de middernachtzon. Het buitengewoon fraai zingen van vertrouwde folksongs door het koor wekte de nostalgische midzomer tot leven. Ook de Nederlanders zittend om me heen genoten van de Finse sfeer die werd opgeroepen door deze muziek.

Kirkon väki ja vapaaehtoiset olivat järjestäneet sinne pöydät ja tuolit, ja aurinkokin tuli sopivasti esiin, vaikka koko aamupäivä oli ollut pilvinen. Myös sauna oli lämmintä halukkaille.

Alkudrinkkien jälkeen pastori Pauliina Tuomanen lausui meidät tervetulleiksi ja sen jälkeen saimme kuulla Taika kuoron upeata esitystä. Lauluäänet kaikuivat tunnelmallisesti puutarhassa ja minulta unohtuivat kokko, järvi ja yötön yö. Kuoron tavattoman hienosti laulamien tuttujen kansanlaulujen myötä se nostalginen juhannus heräsi eloona. Myös ympärilläni istuvat hollantilaiset nauttivat tästä musiikin luomasta suomalaisesta tunnelmasta. Juhannukseen kuuluu myös aterointi grillilauksineen ja tässä kohden juhlat ylittivät

Barbecue hoort ook bij midzomer en op dit punt overtrof het feest al mijn verwachtingen. Er waren verschillende heerlijke salades, zalm en, natuurlijk, gegrilde worst. We waren allemaal van mening dat we zo'n smakelijke midzomermaaltijd niet eerder hadden gehad. Naarmate de avond vorderde werden de conversaties levendiger; het is altijd leuk om oude bekenden en vrienden te zien en interessante nieuwe mensen te ontmoeten. Tenslotte werden sommige tafels

naar de rand van de tuin verplaatst, zodat de danslustigen onder ons het midzomerfeest konden beëindigen zoals het hoort: met dansen.

Terugkerend naar mijn vraag van het begin, kan ik alleen met ja antwoorden.

Ja, de midzomersfeer is ook te vinden in Nederland, met dank aan de organisatoren!

Maija Mulder

kaikki odotukseni. Oli toinen toistaan herkullisempia salaatteja, lohta ja tietysti grillimakkaraa. Olimme kaikki sitä mieltä, että maukkaampaa juhannusateriaa emme ole ennen saaneet. Illan edetessä puheensorina vaan kasvoi; on aina mukava nähdä vanhoja tuttavia ja ystäviä sekä tavata mielenkiintoisia uusia ihmisiä. Lopuksi siirreltiin joitakin pöytäsisuuun jotta tanssihalukkaat voivat pää-

tää Juhannuksen vietton kuten asiaan kuu-
luu: tanssien.
Palatakseeni alun kysymykseeni vain vastata kyllä. Kyllä Juhannustunnelman voi löytää myös Hollannissa. Kiitos järjes-
täjille!

Maija Mulder

Een zwart sprookje

Annemarie Raas heeft weer kundig een boek van Aki Ollikainen vertaald: *Een zwart sprookje* (*Musta Satu*). Een verhaal over een man die vreemde gebeurtenissen uit de jaren '30 onderzoekt, en tegelijk het verhaal over wat zich in die tijd afspeelde. De achterflap van het boek zegt: "Een zwart sprookje gaat over het verleden dat ons vormt tot wie we zijn."

Het eerste boek van Aki Ollikainen dat Annemarie Raas vertaalde, *Witte Honger*, heb ik met veel interesse gelezen. Het boeide me. Ook daarin zijn twee verhalen verweven: een hongertocht tegenover het verhaal van welgestelde burgers. Het geeft een mooi tijdsbeeld van een tijd waarover we in Nederland weinig weten: de hongerjaren van eind 19^e eeuw.

Over dit tweede boek ben ik minder enthousiast. Ik vind de verhaallijnen vrij on-

doorgrondelijk en bovendien wordt om het verhaal goed te kunnen begrijpen, voorkennis vereist over de Finse geschiedenis: de burgeroorlog, de Roden en de Witten, de drooglegging, de Lapuabeweging en zelfs de Lex Kallio.

Alweer zo'n triest Fins boek. Ik vind het jammer dat er als er al vertaald wordt uit het Fins, dat het dan vaak van die zware boeken zijn. Ik snap niet dat er eens een boek wordt vertaald als van Ilkka Remes, bijvoorbeeld *Pahan Perimä* (*Erfenis van het Kwaad*). En er zijn weet ik hoeveel detectiveschrijvers, die zeker niet minder zijn dan de Zweedse of de Noorse en die zeker waard zijn om ook eens te vertalen. Van de boeken van Reijo Mäki is zelfs een televisie serie gemaakt.

Gerard Rijerse

33

Musta satu

Annemarie Raasonjäätteen käännytämättäidolla Aki Ollikaisen kirjan *Musta satu*. Kirja kertoo miehestä, joka tutkii eriskummallisia 1930-luvulla sattuneita tapahtumia ja samalla kirjassa kerrotaan sen ajan kulusta. Kirjan takakannessa kirja kuvailaan mustaksi sadaksi, tarinaksi siitä, miten menneisyytemme muokkaa meitä sellaisiksi, kuin nykyisin olemme.

Nälkävuosi oli ensimmäinen Aki Ollikaisen kirja, jonka Annemarie Raas on käännyttänyt. Luin sen suurella mielenkiinnolla. Myös siinä nivoutui kaksoi tarinaa yksin kansiin: Kertomus nälän näkemisestä ja toisaalta elämästä yltäkylläisyyden keskellä. Siinä on hienoa kuvausta ajasta, josta ei yleensä Hollannissa tiedetä juuri mitään, nimitäin 1800-luvun lopun nälkävuosista. Itse en ole niin innoissani tästä toisesta kirjasta. Tarinan kulku ei oikein avaudu

AKI OLLIKAINEN
*witte
honger*
ROMAN

salaissodasta, punaisista ja valkoisista, kieltolista, Lapuan liikkeestä ja jopa Lex Kalliosta.

Taas yksi raskasmielinen kirja Suomesta. Mielestääni on harmi, että käänöskirjat ovat usein raskaita luettavia. En ymmärrä miksei sellaisia kirjoja, kuten Ilkka Remeksen *Pahan Perimä*, ole vieläkään käännetty. On myös monia muita suomalaisia dekkarikirjailijoita, jotka eivät jää ruotsalaisten tai norjalaisen varjoon, ja mitkä mielestääni olisivat kyllä käänämisen arvoisia. Reijo Mäen kirjoista on tehty jopa kokonainen televisiosarja.

Gerard Rijerse
Käännös: Minna Räty

Op weg

Willem
Mulder

34

Kolumni

Maantiellä

Olemme kahden maan asukkaita ja käytäjiä ja saamme nauttia niiden perinteistä ja historiasta, ja niin myös teistä. Huomiota heräättävät asiat, joita ei toisessa maassa edes tule ajatelleeksi. Suomessa esimerkiksi kysymys millainen tie sinne on? Maantie, moottoritie, asfaltti, soratie, metsätie ja onko se ajokelpoinen? Alankomaissa en niitä ajattele, astun vain autoon.

Suomessa ovat tiet erityinen asia. Ei ole mikään sattuma, että monet kuuluisat rallikuskit ja F1 ajurit tulevat sieltä. He eivät ehkä puhu niin paljon, mutta he kyllä osaavat ajaa.

Autolla ajamista Suomessa on vaikea verrata meidän tasaiseen maahamme, missä melkein joka paikassa on asfalttia ja mis-

en hevonen alttia haast. Om de snelheid te beperken hebben we in Nederland verkeersdrempels, sommigen zeggen echter dat ze er zijn om het gebrek aan heuvels te compenseren. Ze zijn net zoals ons land, klein maar venijnig. Je ziet ze bijna niet maar ze maken veel lawaai en als je een stukje auto verliest heb je er net een gehad. Als je een echte heuvel tegenkomt, weet je waar je bent, daar heb je geen GPS voor nodig. Dan zit je namelijk in Limburg, meer heuvels hebben we niet. Als dat niet je richting was, heb je ergens een afslag gemist en moet je omkeren want anders zit je zo in België of Duitsland, op strakke wegen dat wel.

Nee, dan Finland. Daar zijn de wegen net even iets anders, eigenwijs. Ze hebben

sä ilman vaikeuksia voit ajaa A:sta B:hen. Ajamme tosi kovaa ja meillä on aina kiire. Nopeuden rajoittamiseksi meillä on Alankomaissa liikenneykynnyksiä, jotkut sanovat jopa, että ne ovat korvaamassa puuttuvia mäkiä. Ne ovat ihan kuin meidän maamme, pieniä mutta ikäviä. Niitä tuskin näkee, mutta niitä lähtee paljon melua ja jos jokin osa autosta putoaa, olet juuri ajanut sellaiseen. Jos tiellesi tulee oikea mäki, tiedät missä olet, siihen ei tarvita GPS:ää. Silloin olet nimittäin Limburgissa, enempää mäkiä meillä ei ole. Jos niin ei ole tarkoitukseesi, olet jossain ajanut liittymän ohi eikä auta muuta kuin käentyä ympäri, sillä muuten olet pian Belgiassa tai Saksassa – suorilla teillä kylläkin.

een eigen willetje met af en toe een kuil of een bult. Soms weet je niet of hij na een heuvel naar links of naar rechts afbuigt en blijft het een verrassing waar je heen gaat. En net als je denkt dat je haar wel kent, kom je bedrogen uit, want dezelfde weg is net even iets anders in elk jaargetijde. Net na de vorst kan er zomaar een enorm gat ontstaan waarin je een wiel kunt verpanden of als er door de vorst een steen omhoog gekomen is en je auto een update geeft. In beide gevallen maakt het je auto kleiner en kost het geld. Sommige verzekeringen hebben er een uitdrukking voor: over macht.

Deze overmachtige Finse wegen staan erom bekend dat ze glooien en niet zo zuinig ook, het is soms net een dubbele achtbaan. Aan auto's opvangen doen ze niet in Finland. Als je van het asfalt of grind afraakt, kom je in een greppel recht die is gegraven om sneeuw te bergen en water af te voeren, geen auto's. De

Entäs Suomessa sitten. Siellä tiet ovat vähän toisenlaisia, omapäisiä. Niillä on oma tahto sekä silloin tällöin kuoppa tai möykkä. Joskus et voi tietää käännykö tie kukkulalla jälkeen oikealle vai vasemmalle ja olla yllätys mihiin joudut. Ja juuri kun luulet, että tunnet sen tien, tulot petetyksi, sillä se sama tie on joka vuodenaikaan vähän erilainen. Roudan jälkeen siihen on voinut tulla valtava reikä, johon auton pyörä voi pudota. Tai jos roudan tähden joku kivi on noussut ylös ja antaa autollesi 'update'n. Molemmissa tapauksissa tulee autosi pienemmäksi ja se maksaa. Joissakin vakuutuksissa on tälle sanonta: ylivaimainen.

Nämä itsepäiset suomalaiset tiet ovat tunnettua siitä, että ne kurvallelevat, eikä niin vähänkään, joskus tie on kuin tuplavuoristorata. Suomessa ei ole turvakaitteita autoille. Jos joudut sivuun asfalttilta tai soralta, putoat ojaan, joka on kaivettu

greppels in Finland zijn zoals in een bekende songtekst: "You can check in, but you can never leave". Dat wil zeggen niet op eigen kracht.

Als je op een Finse weg een bord tegenkomt waarin de vermelding staat dat het een gevaarlijke bocht is, dan is het er ook een! Als er 30 staat, geloof dat dan ook. Dan kan je rustig eigenwijs en burgerlijk ongehoorzaam zijn maar dan is er een grote kans dat je een greppel gaat bezichtigen of een frisse duik neemt in een van de vele meren met een auto als badpak.

Elke weg heeft zijn eigen karakter en elke Fin weet dat. Er gaan vele wegen naar Rome, maar ze gaan allemaal via een Fins vakantiehuisje. Ze zijn ook niet altijd even goed berijdbaar, niet alleen zijn ze afhankelijk van het onderhoud maar ook van het weer.

Zo staan er vaak aan het begin van de weg borden waarin het tonnage wordt ver-

35

meld, dat is het gewicht dat de weg kan dragen. Het zijn meestal klapborden die worden opengeslagen met een verbod om te rijden boven het bepaalde gewicht en jaargetijde, omdat de conditie van de weg dan te slecht is. Zo is de weg in de winter sterk en worden ze veel gebruikt voor transport voor het onderhoud van de (vakantie)huisjes. De wegen lopen in de zomer tot aan het meer. Daar zijn ligplaatsen voor de vele bootjes naar de eilanden. In de winter loopt de weg gewoon langs de werkeloze bootjes door over het ijs. Op het ijs zie je dan merktekens waar de tijdelijke weg loopt of gewoon een sneeuwmuur langs de zijkanten.

Dit vervoer stopt meestal ergens eind maart begin april. De intredende dooi maakt de weg kwetsbaar. Ze is op sommige plekken zacht, glad en onvoorspelbaar. Het is een gok om heelhuids van A naar B te komen, zeker met vracht. Op het ijs neem je die gok niet zomaar, je zal niet

antamaan tilaa lumelle ja viemään vettä pois, ei autoja. Suomessa ojat ovat kuten tunnetussa laulussa sanotaan: 'You can check in, but you can never leave'. Tämä tarkoittaa: ei omin voimin.

Jos suomalaisella tiellä näet liikennemerkkinä jossa ilmoitetaan, että mutka on vaarallinen, silloin mutka on todella vaarallinen! Jos merkissä on 30, usko sitä silloin myös. Voit olla rauhassa omapäinen ja tottelematon kansalainen, mutta silloin on hyvin mahdollista, että käyt katsomassa ojan pohjaa tai teet virkistävän hypyn yhteen monista järivistä, uimapukuna autosi.

Joka tiellä on oma luonteesa ja jokainen suomalainen tietää sen. Kaikki tiet viewät Roomaan, mutta ne kaikki viewät suomalaisen lomamökin kautta. Ne eivät kaikki ole aina yhtä hyvin ajettavia, eivätkä ne ole riippuvaisia vain kunnossapidosta vaan myös säästä.

de eerste auto zijn die er doorheen zakt. Lokaal advies is hier onontbeerlijk.

Om bij ons vakantiehuis te komen hebben wij een weg met zo'n eigen karakter. Hij gaat naar links naar rechts, omhoog, omlaag en je kan elkaar bijna niet passeren. Onze op leeftijd zijnde buurvrouw heeft daar een briljante oplossing voor gevonden. Ze stopt de auto en geeft haar sleutels aan je af, als je ertlangs wilt mag je zelf haar auto achteruit rijden tot de passerplek.

Op deze weg zijn er twee gedeeltes tussen twee meren en is het bij hoog water moeilijk in te schatten hoe diep het water of hoe hoog je auto is.

Aangezien auto's niet waterdicht zijn, moet je wel weten hoe ver je kan gaan. Als de automatten omhoog komen weet je dat je te diep zat en moet je straks je cabine uitdweilen. Bij ons gebeurde dat een keer en sijpelde het water naar bin-

usein on tien alussa merkkitalu, jossa ilmoitetaan tonneina paino, minkä tie kestää. Ne ovat useimmiten tauluja, jotka avataan, kun on kielletty ajaa painavammalla ajoneuvolla ja jossa myös on vuodenaika, jolloin tien kunto on huono. Talvella tie on vahva ja sitä voidaan käyttää kuljetuksiin (loma)asuntojen kunnossapitoa varten. Tiet johtavat kesällä järveen saakka. Siellä on paikat monille saaristolaisten veneille. Talvella tie johtaa veneiden ohi noin vain jälle. Jäällä näet sitten merkkejä missä tilapäinen tie kulkee, tai vain auratut lumivallit tien molemmin puolin.

Tämä ajoväylä suljetaan yleensä joskus maaliskuun lopussa, huhtikuun alussa. Jään vähittäinen sulaminen tekee tien vahingoittuvaksi. Se on joissain kohdissa pehmeä, liukas ja arvaamatona. On onnenkauppa päästää kuihin nahoin A-sta B-hen, varsinkin kuorman kanssa. Jäällä et ota sitä

nen. We hebben hem met de deuren open maar laten uitdruipen. Toen we na een week de auto weer wilde gebruiken kwamen we niet weg, de remmen bleken namelijk vastgeroest. Een plaatselijke monteur sloeg met een houten hamer de remschijven los en we konden weer boodschappen doen.

We hebben nu een hoge auto, een zogenaamde SUV, je hebt dan een goed overzicht over de weg zeggen ze. Wij hebben er echter een omdat we graag droge voeten houden. Het gebeurt niet zo vaak dat we op de gok door een waterplas rijden, maar soms moet je wel. Als ik op weg ga op een Finse weg heb ik dus standaard een ijscrabber, sneeuwkettingen, een dweil en een houten hamer in mijn auto liggen en hoop ik dat ik geen extra sleutelsetje onderweg krijg.

Willem Mulder

riskiä noin vain, autosi ei ole ensimmäinen, joka on vajonnut jään läpi. Paikalliset ohjeet ovat täällä välttämättömiä.

Päästääksemme meidän lomamökillemme on meillä sellainen tie, jolla on oma luonne. Se menee vasemmalle, oikealle, ylös, alas, ja sillä tuskin voi ohittaa toista.

Meidän iäkäs naapurirouva on löytänyt tähän loistavan ratkaisun. Hän pysäyttää autonsa ja antaa avaimen sinulle. Jos sinä haluat ohittaa, saat itse peruuttaa hänen autonsa ohituspaikalle.

Tällä tiellä on kaksi pätkää kahden järven välissä, ja korkean veden aikaan on vaikea arvioida kuinka syvä vesi on tai kuinka korkea autosi on.

Tietäen etteivät autot ole vesitiiviitä, siinun täytyy kyllä tietää miten pitkälle voit mennä. Kun auton matot nousevat ylös tiedät, että olit liian syväällä ja sinun täytyy kohta kiuivata sisätila. Meille näin ta-

pahtui kerran, ja vettä alkoi tiukua sisälle. Annoimme vain sen valua ulos avoimien ovien kautta. Kun me viikkoa myöhemmin halusimme käyttää autoa, emme päässeet mihinkään, jarrut olivat nimittäin ruostuneet kiinni. Eräs paikallinen korjaaja lõi puisella nujalla jarrulevyt irti, ja me pääsimme taas kauppareissulle. Meillä on nyt korkea auto, niin sanottu SUV, josta on hyvä näkymä tielle, nän sanotaan. Meillä on sellainen, koska me haluamme mielessämme pitää jalat kiuivina. Ei tapahdu kovin usein, että otamme riskin ajaa läpi vesilätkön, mutta joskus on pakko. Kun lähdet ajamaan suomalaiselle tielle, minulla on aina siis vakiovarusteina jäälasta, lumiketjut, räsy ja puunuija autossani, ja toivon etten saa matkalla ylimääräisiä avaimia.

Willem Mulder

Käännös: Pirkko van Bruggen

Schoolsystemen in Finland en Nederland

Een vergelijking

Arnold
Pieterse

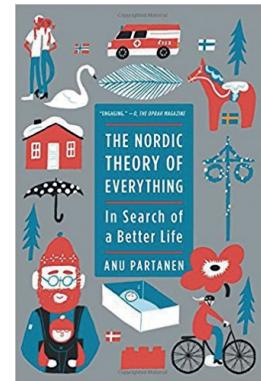
Afgelopen voorjaar kocht ik op het vliegveld van Helsinki een boek van de Finse journaliste Anu Partanen: 'The Nordic theory of everything', waarin zij onder andere de schoolsystemen in Finland en de Verenigde Staten vergelijkt. In dit in het Engels geschreven boek geeft zij aan hoeveel beter en socialer het onderwijs is in Finland. Zij legt hierbij ook de nadruk op het succes van de Finse basisschool, de 'peruskoulu'. Alle kinderen in Finland van 7 tot 16 jaar doorlopen deze school, die opgevat kan worden als een combinatie van zes jaar lagere school en drie jaar middelbaar vervolgonderwijs. Omdat het lessenpakket op deze school in principe voor alle kinderen gelijk is, kan het worden gezien als een middenschool, i.e. een type school waarop

de scholieren nog een aantal jaren na de lagere school les krijgen op een voor iedereen gelijk onderwijsniveau. In Nederland is geëxperimenteerd met een middenschool waar de eerste twee jaar van de middelbare school deel van uitmaakten, maar dat is op een mislukking uitgelopen.

Geïnspireerd door het boek van Anu Partanen leek het me interessant om het Finse schoolsysteem te vergelijken met het Nederlandse. Wat is bijvoorbeeld de reden dat het middenschoolmodel in Finland wel een succes is? Bovendien is er in Finland, naast het middelbaar beroepsonderwijs, maar één type middelbare school, de 'lukio'. Deze duurt drie jaar en het eindexamen is in principe een diploma voor toelating tot een universitaire studie. Maar in

tegenstelling tot een vwo (voorbereidend wetenschappelijk onderwijs) diploma in Nederland, is een eindexamen lukio in de praktijk geen enkele garantie om ook daadwerkelijk aan een universiteit te kunnen gaan studeren. De eindexamencijfers tellen hierbij in belangrijke mate mee en in de meeste gevallen moet er bovendien nog een toelatingsexamen worden gedaan.

Opmerkelijk is dat Finland heel hoog scoort in het zogenoemde PISA programma (Programme for International Student Assessment). In het kader van dit programma wordt sinds 2000 om de drie jaar in een groot aantal landen een representatieve steekproef uitgevoerd onder 15-jarige scholieren met betrekking tot kennis van wiskunde en wetenschap, en ook leesvaardigheid in de moedertaal. In 2015 kwam Finland van de 70 landen waar dit onderzoek had plaats gevonden voor respectievelijk wiskunde, wetenschap en leesvaardigheid op de 13de, 5de en 4^{de}

The Nordic theory of everything. In search of a better life, Anu Partanen (2016).

plaats, Nederland op de 11de, 17de en 15de plaats en de VS op de 40ste, 25ste en 24ste plaats. Dit geeft aan dat het onderwijsysteem in Finland heel succesvol is. Wel hebben de Finse meisjes de doorslag gegeven voor de hoge score in het PISA onderzoek. In geen enkel ander land was het verschil tussen de resultaten van jongens en meisjes zo groot als in Finland.

ylioppilastutkinto ei käytännössä kuitenkaan takaa pääsyä yliopistoon. Päättödistuksen arvosanoilla on myös suuri merkitys, ja useimmissa tapauksissa on lisäksi läpäistävä pääsyutkinto.

Suomi on pärjännyt huomattavan hyvin niin sanotuissa PISA-mittauksissa (Programme for International Student Assessment). Tämän ohjelman puitteissa on vuodesta 2000 lähtien otettu kolmen vuoden välein lukuisissa maissa edustava otos 15-vuotiaista koululaisista ja mitattu heidän matematiikan ja luonnontieteiden osaamistaan sekä äidinkielen lukutaitoaan. Vuonna 2015 Suomi sijoittui tutkimukseen osallistuneiden 70 maan joukkossa matematiikassa, luonnontieteissä ja lukutaidossa vastavasti 13., 5. ja 4. sijalle, Alankomaat 11., 17. ja 15. sijalle sekä Yhdysvallat 40., 25. ja 24. sijalle. Tämä osoittaa, että Suomen koulujärjestelmä on todella onnistunut tehtävässään. Suomen

hyvä sijoittuminen PISA-tutkimuksessa on etenkin tyttöjen ansiota. Tyttöjen ja poikien oppimistulosten välinen ero ei ole missään maassa niin suuri kuin Suomessa.

Suomalainen koulutusasiantuntija Pasi Sahlberg julkaisi vuonna 2011 kirjan *Finnish Lessons*, jossa hän valottaa Suomen koulujärjestelmän menestystä. Hän korostaa hyvien tulosten olevan seurausta vuoden 1978 koulu-uudistuksesta, jonka ytimenä oli peruskoulun muodostaminen. Etenkin heikommista lähtökohdista tulevien lasten suoritukset ovat peruskoulun ansiosta parantuneet. Sahlberg viittaa myös opettajien korkeaan koulutukseen ja oppilaiden yhdenvertaisiin mahdollisuuksiin suomalaisessa yhteiskunnassa. Kaikilla opettajilla on akateeminen koulutus.

Tähän voi vielä lisätä, että opettajan ammatti on Suomessa arvostettu ja erittäin suosittu.

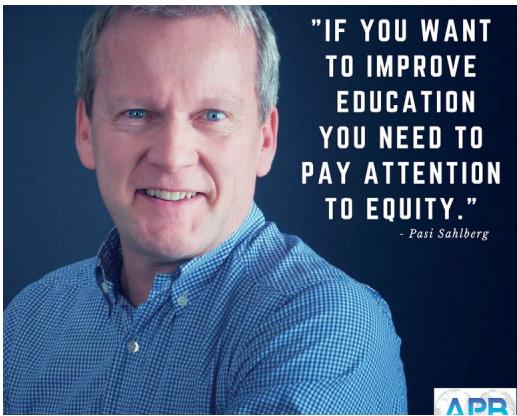
Suomen ja Alankomaiden koulujärjestelmät

Vertailu

Viime keväänä ostin Helsingin lentokentältä toimittaja Anu Partasen kirjan *The Nordic theory of everything*, jossa vertaillaan muun muassa Suomen ja Yhdysvaltojen koulujärjestelmää. Partanen osoittaa tässä englanninkielisessä teoksessa, miten paljon parempaa ja sosialisempaa opetus on Suomessa. Vertailussa hän korostaa Suomen peruskoulun menestystä. Kaikki 7-16-vuotiaat suomalaislapset käyvät peruskoulun, jossa hollantilaisittain katsoen yhdistyy kuusi vuotta alakoulua (lagere school) ja kolme vuotta keskiasteen opetusta (middelbare school). Koska peruskoulun opetusohjelma on periaatteessa sama kaikille lapsille, koulu vastaa Hollannin middenschoolia eli koulutyyppi-

piä, jossa kaikki lapset saavat alakoulun jälkeen vielä parin vuoden ajan opetusta samalla tasolla. Hollannissa on kokeiltu middenschoolia, joka käsitti keskiasteen kaksi ensimmäistä lukuvuotta, mutta koekilu epäonnistui.

Anu Partasen kirjan inspiroimana päätin vertailla Suomen koululaitosta Alankomaiden järjestelmään. Miksi esimerkiksi middenschool-tyyppinen malli toimii Suomessa niin hyvin? Suomessa on lisäksi ammattikoulun rinnalla vain yhden tyyppinen toisen asteen oppilaitos, kolme vuotta kestävä lukio, jonka loppututkinto, ylioppilastutkinto, oikeuttaa periaatteessa yliopisto-opintoihin. Toisin kuin Hollannin vwo-loppututkinto suomalainen

**"IF YOU WANT
TO IMPROVE
EDUCATION
YOU NEED TO
PAY ATTENTION
TO EQUITY."**

- Pasi Sahlberg

De Finse onderwijspecialist Pasi Sahlberg. Hij vindt gelijke kansen voor iedereen een van de belangrijkste pijlers van succesvol onderwijs. | Suomalainen koulutusasiantuntija Pasi Sahlberg. Hänen mukaansa yhtäläiset mahdollisuudet kaikille ovat onnistuneen koulujärjestelmän edellytyksä.

De Finse onderwijsdeskundige Pasi Sahlberg heeft in 2011 een boek gepubliceerd, *Finnish Lessons*, waarin hij een verklaring geeft voor het succesvolle Finse

Suomen koulujärjestelmä

Oppivelvollisuus kattaa Suomessa 7-16-vuotiaat lapset, jotka kävät tänä aikana peruskoulun. Ensimmäisten kuuden vuoden aikana, alakoulussa eli ala-asteella, useimmissa aineita opettaa luokanopettaja. Yläkoulussa eli yläasteella, joka kestää kolme vuotta, jokaisessa aineessa on yleensä eri opettaja. Peruskoulu on periaatteessa kaikille samanlainen. Peruskoulu edeltää vuoden kestävä esikoulu, joka ei vielä ole pakollinen. Tämä eroaa olennaisesti Alankomaista, jossa lapset ovat oppivelvollisia jo 5-vuotiaista alkaen.

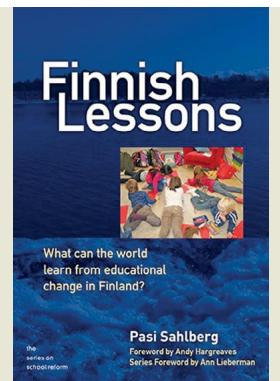
Suomen peruskoulussa aloitetaan kieltenopiskelu jo kolmannella luokalla. Vaihtoehtoina ovat englanti ja ruotsi (ruotsinkielisissä kouluissa suomi). Seitsemännektä luokalta lähtien opetetaan toista kieltä. Jos ensimmäiseksi kieleksi oli valittu englanti, toiseksi on valittava ruotsi (taa ruotsinkielisissä kouluissa suomi).

onderwijsysteem. Hij legt er daarbij de nadruk op dat dit het resultaat is van een onderwijsvernieuwing in 1978 en dat de oprichting van de peruskoulu daarbij een hoofdrol heeft gespeeld. Vooral kinderen uit zwakkere milieus gingen hierdoor beter presteren. Verder benadrukt hij het hoge opleidingsniveau van de docenten en de gelijke kansen die scholieren hebben binnen de Finse maatschappij. Iedere leerkracht heeft een universitaire opleiding.

In dit verband kan ook worden opgemerkt dat het beroep leraar in Finland hoog staat aangeschreven en heel populair is.

Schoolopleiding in Finland

In Finland is er verplicht onderwijs voor kinderen van 7 tot en met 16 jaar, de periode dat ze de peruskoulu doorlopen. Tijdens de eerste zes jaar, dat ook wel ala-koulu of ala-aste wordt genoemd, worden de meeste lessen door dezelfde leraar ge-

*Finnish Lessons,
Pasi Sahlberg
(2011)*

Peruskoulun jälkeen oppilaat voivat siirtyä toisen asteen koulutukseen, joka kestää periaatteessa kolme vuotta. Vaihtoehdot ovat ammattikoulu, jonka suuntautuu noin puolet oppilaista, ja lukio, jonka toinen puoli menee. Lukioon pääseminen edellyttää peruskoulun päättö-todistusta, josta ilmenee, että oppilaalla on riittävät perustiedot. Joihinkin lukioi-

geven, terwijl tijdens de laatste drie jaar, ook wel yläkoulu of ylä-aste genoemd, er voor de meeste vakken aparte leraren zijn. In principe is de peruskoulu voor iedereen gelijk. Voorafgaand aan de peruskoulu is er een kleuteropleiding van een jaar die nog niet verplicht is. Dit is wel een schril contrast met Nederland, waar kleuters al leerplchtig zijn wanneer ze vijf jaar worden.

Op de peruskoulu wordt al vanaf de derde klas begonnen met onderwijs in andere talen dan de moedertaal. Er kan gekozen worden voor Engels of Zweeds (op Tweedstalige scholen voor Fins). Vanaf de zevende klas worden lessen gegeven in een tweede taal, afhankelijk van de taal die in de derde klas is gekozen. In het geval dat dit Engels was, is het verplicht om Zweeds (of Fins op Tweedstalige scholen) als tweede taal te kiezen.

Na de peruskoulu zijn er voor scholieren die door willen leren, twee typen middelbaar onderwijs beschikbaar, die in

hin pääsemisen ratkaisevat todistuksen arvosanat.

Ammattikouluopetus käsittää kahdeksan päälaataa, jotka jakautuvat edelleen eri perustutkintoihin. Opintoihin sisältyy kuuden kuukauden harjoittelut. Ammattikoulusta on mahdollista jatkaa ammattikorkeakouluun.

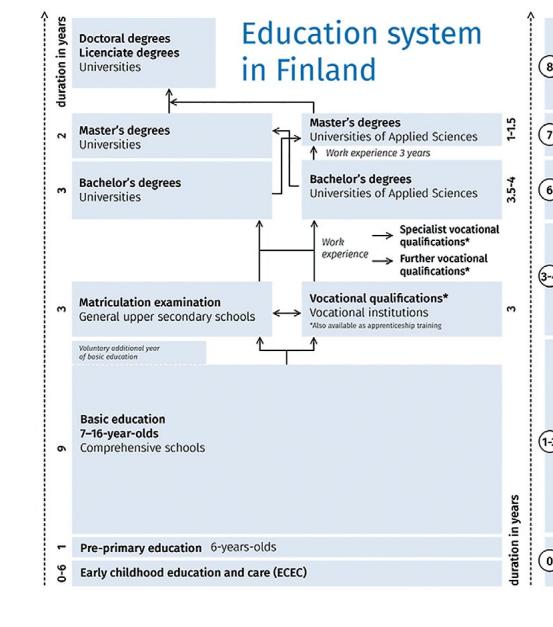
Lukiolla lukuvuosi jakautuu viiteen tai kuuteen kuusi tai seitsemän viikkoon kestävään jaksoon. Kunkin jakson aikana oppilas voi suorittaa neljästä kahdeksaan kurssia eri oppiaineissa. Osa kursseista on pakollisia. Vähimmäismäärä on 75 kurssia, joista jokainen käsittää noin 38 oppituntia. Ylioppilastutkinto on suoritettava vähintään neljässä aineessa. Suomenkielissä kouluissa nämä ovat suomi, vieras kieli, ruotsi tai matematiikka sekä valinnainen aine. Yliopistoon tai ammattikorkeakouluun pääseminen edellyttää usein tiettyjä aineyhdistelmiä, kurssimäärää ja

principe elk drie jaar duren. Dit zijn het middelbaar beroepsontwerp, waar ongeveer de helft van de scholieren naar toe gaat en de 'hogere' middelbare school, die lukio wordt genoemd, wat de keuze is van ongeveer de andere helft. Om toegelaten te worden tot een lukio is een certificaat nodig van de peruskoulu, waarin staat dat de leerling voldoende basiskennis heeft. Voor sommige lukio's zijn de rapportcijfers op de peruskoulu doorslaggevend.

Het beroepsontwerp omvat acht hoofdrichtingen, die weer onderverdeeld zijn in verschillende programma's. Hierbij zijn ook zes maanden praktisch werk ingebrengd. Het is mogelijk om via het middelbare beroepsontwerp door te stromen naar het hogere beroepsontwerp.

Het lukio systeem is als volgt: het schooljaar wordt verdeeld in vijf tot zes

Schema van het Finse onderwijsysteem. |
Suomen koulujärjestelmä.

Een warme maaltijd op een peruskoulu. | Lämmän ateria peruskoulussa.

periodes van zes tot zeven weken en gedurende iedere periode kan een scholier vier tot acht cursussen kiezen met verschillende onderwerpen. Een aantal cursussen zijn verplicht. Een minimum van 75 cursussen (iedere cursus omvat ongeveer 38 lessen) is vereist. In vier vakken moet eindexamen worden gedaan. Dit zijn op Finstalige scholen: Fins, een buitenlandse

arvosanoja. Noin 98 prosenttia lukiolaisista suorittaa kolmessa (tai neljässä) vuodessa ylioppilastutkinnon, joka oikeuttaa pitämään valkoista ylioppilaslaakia.

Kouluopetus on Suomessa maksutonta, ja oppilaat saavat lisäksi jokaisena koulupäivänä ilmaisen lämpimän aterian.

Alankomaiden koulujärjestelmä

Alankomaissa lapset käyvät 4-vuotiaista 12-vuotiaaksi basisschoolia, peruskoulu, joka käsittää kahdeksan ryhmiksi (groep) kutsuttua luokkatasoa. Aikaisemmin kaksi ensimmäistä vuotta olivat erillisiä esikoululuokkia (kleuterklas). Vieraan kielen opiskelu aloitetaan nykyään usein jo basisschoolissa.

Basischoolin jälkeen vaihtoehtoina ovat vmbo, joka kestää yleensä neljä vuotta, viisi vuotta kestää havo ja kuusi vuotta kestää vwo.

taal, Zweeds of wiskunde en nog een ander vak naar keuze. Bepaalde vakkencombinaties, het aantal cursussen en de cijfers zijn belangrijk om toegelaten te worden tot een universiteit of hogeschool. Ongeveer 98% van de lukio leerlingen haalt in drie (of vier) jaar het eindexamen, wat recht geeft op het dragen van een witte studentenpet (ylioppilaslaak).

Het onderwijs op de Finse scholen is gratis en bovendien krijgen de leerlingen op iedere schooldag een gratis warme maaltijd.

Schoopleiding in Nederland

In Nederland is er voor kinderen van vier tot twaalf jaar de zogenoemde basisschool, die tegenwoordig uit acht klassen (groep 1 tot en met 8) bestaat omdat de twee jaar kleuterklas er aan zijn toegevoegd. Op veel basisscholen in Nederland wordt ook al begonnen met onderwijs in een vreemde taal.

Pääsy erityyppisiin keskiasteen kouluihin riippuu basisschoolin antamasta suosituuksesta, niin sanotun cito-kokeen tuloksesta (cito on perusopetuksen valtakunnallinen loppukoe) ja joissakin tapauksissa pääsykokeesta.

Vmbo käsittää eritasoisia koulutusohjelmia, joista vmbo tl (teoreettinen opin-topolku) vastaa suurin piirtein entistä mavoja. Vmbo kestää neljä vuotta, minkä jälkeen oppilaat voivat mahdollisesti jatkaa havoon.

Jokaisesta 100 lapsesta keskimäärin 50 käy vmbo:ta ja 45 käy havoa tai vwo:ta (noin 25 % havoa ja 20 % vwo:ta).

Vmbo:n jälkeen oppilaat voivat jatkaa keskiasteen ammattikoulutukseen (mbo), josta on mahdollista siirtyä ammattikorkeakouluun.

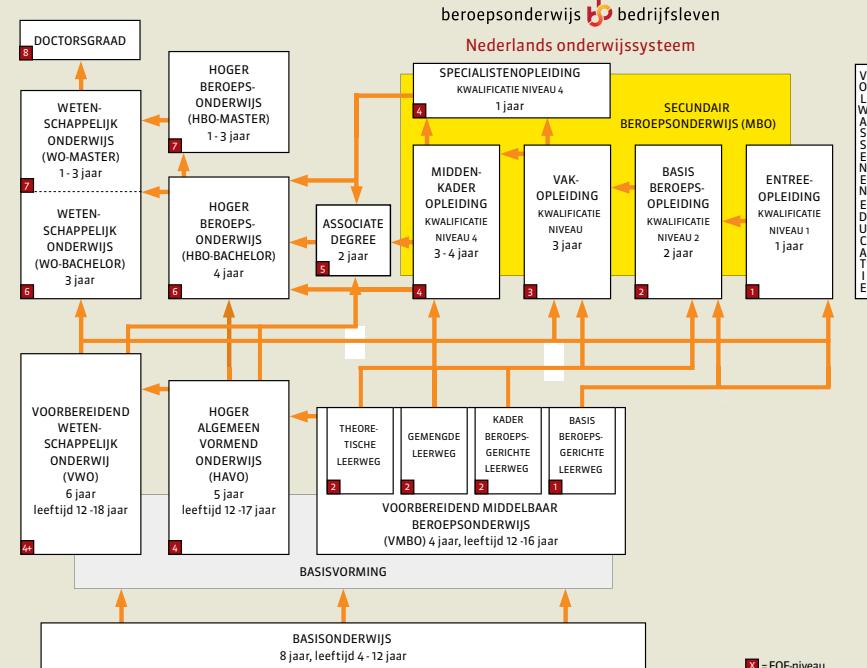
Alankomaissa lapset ovat täysin oppivelvollisia 5 vuoden iästä sen lukuviuden loppuun, jonka aikana he täyttävät 16

Na de basisschool is er het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo), de tijdsduur is meestal vier jaar, hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo), dat 5 jaar duurt) en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo), waar 6 jaar voor staat.

Voor toelating tot de verschillende schooltypes in het middelbaar onderwijs wordt rekening gehouden met een schooladvies, een citotoets (een landelijke eindtoets voor het basisonderwijs) en in sommige gevallen een toelatingsexamen.

Binnen het vmbo worden verschillende niveaus onderscheiden, waarbij vmbo-tl (theoretische leerweg) min of meer hetzelfde is als de voormalige mavo (middelbaar algemeen voortgezet onderwijs). Deze opleiding duurt vier jaar en de leerlingen kunnen hieruit eventueel doorstromen naar de havo.

Schema van het Nederlandse onderwijssysteem. | Alankomaiden koulujärjestelmä.

Van elke 100 kinderen komen er gemiddeld 50 in het vmbo terecht en 45 in havo/vwo (de verdeling is grofweg 25% havo en 20% vwo).

Na het vmbo kan er verder worden geleerd op mbo (middelbaar beroepsonderwijs) niveau en vandaar is het mogelijk door te stromen naar het hoger beroepsonderwijs.

In Nederland geldt voor leerlingen een volledige leerplicht vanaf vijfjarige leeftijd tot en met het schooljaar waarin ze zestien jaar worden, waarna er voor de meeste scholieren ook nog een leerplicht is van 16 tot 18 jaar.

Het eindexamen vwo moet worden gedaan in acht vakken (verplicht hierbij zijn altijd Nederlands, Engels, Duits of Frans en wiskunde) en het eindexamen havo in zeven vakken (hierbij zijn altijd verplicht Nederlands, Engels en wiskunde).

Toegang tot universiteiten is alleen mogelijk met een vwo-diploma, terwijl voor het hoger beroepsonderwijs, dat onderwezen wordt aan de hogescholen, ook een havo-diploma voldoet.

Vergelijking van de schoolopleiding in Finland en Nederland

De belangrijkste verschillen zijn:

1. In Finland blijven de leerlingen bij elkaar op de peruskoulu tot ze 16 jaar oud zijn. In Nederland kunnen de leerlingen, wanneer ze 12 jaar oud zijn, nadat zij het lager onderwijs hebben afgesloten, doorstromen naar verschillende middelbare onderwijsystemen.
2. In Finland bestaat er maar één type 'hogere' middelbare school en dat is de lukio. In Nederland zijn dat vwo, havo en in mindere mate misschien ook de voormalige mavo (vmbo-tl).
3. In Finland wordt uiteindelijk een groot aantal van de leerlingen met een lukio

vuotta, minkä jälkeen useimpiin soveltaan oppivelvollisuutta vielä 18 vuoden ikään asti.

Vwo:ssa loppututkinto on suoritettava kahdeksassa aineessa, joista pakollisia ovat aina hollanti, englanti, saksa tai ranska sekä matematiikka. Havon loppututkinto käsitteää seitsemän ainetta, joista pakollisia ovat hollanti, englanti ja matematiikka.

Yliopistoon pääsy edellyttää vwo:n tutkintotodistusta. Ammattikorkeakouluihin pääsee myös havo-tutkinnolla.

Suomen ja Alankomaiden koulujärjestelmän vertailu

Tärkeimmät erot ovat:

1. Suomessa oppilaat käyvät yhdessä samaa peruskoulua 16 vuoden ikään asti. Alankomaissa ala-aste päättyy, kun oppilaat ovat 12-vuotiaita, minkä jälkeen he hajaantuvat erityyppisiin keskiajteen kouluihin.

eindexamen niet op een universiteit (of hogeschool) toegelaten, terwijl je in Nederland met een vwo-eindexamen, op een aantal uitzonderingen na waarvoor een numerus fixus geldt of een bepaald vakkenpakket is vereist, wel voor de meeste studierichtingen in het hoger onderwijs wordt toegelaten. De eindexamencijfers spelen dan geen rol. Hetzelfde geldt voor de toelating van havo-leerlingen aan een hogeschool.

Het blijft onduidelijk waarom het middenschool systeem in Finland (peruskoulu) een succes lijkt te zijn en niet in Nederland. Je zou toch verwachten dat dit remmend werkt op de prestaties van de meer intelligente leerlingen. Zou het er mee te maken hebben dat de Finse samenleving relatief homogeen is en er weinig of geen achterstandswijken bestaan?

Opvallend is dat in Finland procentueel ruim twee keer zo veel van de leerlingen de

2. Suomessa on vain yhdenlainen 'korkeampi' toisen asteen koulu, lukio. Hollannissa näitä on useampia: vwo, havo ja ehkä jossain määrin myös entinen mavo (vmbo-tl).
3. Suomessa suuri osa ylioppilastutkinnon suorittaneista ei pääse yliopistoon eikä ammattikorkeakouluun, kun taas Hollannissa vwo:n loppututkinto takaa korkeastaan opiskelupaikan lukuun ottamatta eräitä opintosuuntia, joiden opiskelijamääriä on rajoitettu tai joihin vaaditaan tietty ainepaketti. Koulun loppututkinnon arvosanoilla ei tällöin ole merkitystä. Sama koskee havo-oppilaiden jatko-opintoja ammattikorkeakoulussa.

Epäselväksi jää, miksi middenschool-järjestelmä on niin suuri menestys Suomessa (peruskoulu) mutta ei Hollannissa. Voisi kuvitella, että tällainen yhtenäinen järjestelmä hidastaa lahjakkaimpia oppilaiden

lukio aflopen dan in Nederland het vwo. Hier kunnen twee redenen voor zijn. Of de Finse scholieren zijn intelligenter dan de Nederlandse of het gemiddelde niveau van de Finse lukio is lager dan dat in de Nederlandse vwo-scholen. Ik denk dat het laatste het geval is, omdat het er op lijkt dat binnen de lukio's veel grotere niveauschillen zijn dan binnen de vwo-scholen.

Wanneer we in Nederland de percentages havo- en vwo-scholieren die hun eindexamen hebben gehaald, bij elkaar optellen, komen we ongeveer op hetzelfde percentage scholieren uit dat in Finland een lukio opleiding heeft afgerond. Maar alleen op basis van het eindexamen-diploma zijn er in Finland in verhouding dus veel meer leerlingen die aan een universiteit kunnen gaan studeren dan in Nederland, omdat in Nederland de havo-leerlingen daar niet voor in aanmerking komen. In de praktijk is dit verschil toch ook weer niet zo groot omdat het met een

oppimista. Olisiko syynä se, että suomalainen yhteiskunta on melko homogeeninen, eikä todella vähäosaisia asuinalueita ole juuri ollenkaan?

Huomionarvoista on, että Suomessa lukion kävien oppilaiden suhteellinen määrä on Hollannin vwo:hon verrattuna kaksinkertainen. Tähän voi olla kakso syytä. Joko suomalaiset koululaiset ovat älykkäämpiä kuin hollantilaiset, tai suomalaisen lukion keskimääräinen taso on matalampi kuin hollantilaisen vwo:n. Luulen, että kyse on jälkimmäisestä, koska näyttää siltä, että lukioiden väliset tasoerot ovat paljon suurempia kuin vwo-koulujen.

Jos lasketaan yhteen Hollannissa havo- ja vwo-loppututkinnon hyväksytysti suorittaneet oppilaat, prosenttimäärä vastaa suurin piirtein Suomessa lukion suorittaneiden osuutta. Pelkästään ylioppilastutkinnon perusteella Suomessa voi siten suhteellisesti paljon suurempi määrä

havo-diploma mogelijk is om aan een hogeschool te studeren die opleidt tot een bachelor niveau. Hierna kan dan in principe worden gekozen voor een masterstudie aan een universiteit.

In Finland zijn er voor het lukio eindexamen in Finland maar vier vakken verplicht, terwijl dit in Nederland acht vakken zijn voor het eindexamen vwo en zeven vakken voor het eindexamen havo.

De vraag blijft dan waarom er in Finland de voorkeur aan wordt gegeven om binnen de lukio geen onderverdeling door te voeren, zoals vwo en havo in Nederland. Omdat een lukio-diploma de scholier ook het recht geeft om de felbegeerde studentenpet (ylioppilaslaiki) aan te schaffen en zich ylioppilas (universitetsstudent) te mogen noemen, speelt dat misschien een rol. De studentenpet is een diep gewortelde traditie in Finland en een belangrijk statussymbool. Op 1 mei

Scholieren die net hun studentenpet hebben gekregen, vieren feest. Zij hebben het eindexamen van de lukio gehaald en mogen zich nu ylioppilas noemen. Maar het eindexamen is geen enkele garantie dat zij ook daadwerkelijk aan een universiteit mogen gaan studeren. | Juuri laketit ylioppilaat juhlattunnelmissa. He ovat suorittaneet ylioppilastutkinnon, joka ei kuitenkaan käytännössä takaa opiskelupaikkaa yliopistossa.

(Vappu), de dag van de studenten, is het de gewoonte de pet te dragen.

Voor wat betreft de beroepsopleiding in Finland, die volgt op de negen jaar peruskoulu, kan dit in grote lijnen vergeleken worden met de vmbo- en mbo-opleiding in Nederland. Alleen lijkt het erop dat in Finland geen soortgelijke opleiding bestaat als vmbo-tl (de voormalige mavo). De vmbo-tl opleiding duurt vier jaar en aangenomen kan worden dat het niveau van een eindexamen vmbo-tl vergelijkbaar is iets hoger is dan het peruskoulu-diploma in Finland.

Zowel in Finland als in Nederland is het mogelijk om via het middelbare beroeps-onderwijs door te stromen naar hoger beroeps-onderwijs (hogescholen).

Interview met Pinja-Eerika Karlamaa

Pinja-Eerika Karlamaa, de kleindochter van goede Finse kennissen, deed afgelopen voorjaar haar eindexamen lukio en

nuoria jatkaa yliopistoon, sillä Hollannissa havo-todistus ei oikeuta yliopisto-opintoihin. Käytännössä ero ei kuitenkaan ole niin suuri, koska ammattikorkeakoulussa voi suorittaa havo-todistuksen pohjalta bachelor-tutkinnon, minkä jälkeen opiskelija voi periaatteessa jatkaa master-opintoja yliopistossa.

Suomen ylioppilastutkinnossa on vain neljä pakollista ainetta, kun taas Hollannin vwo:ssa on suoritettava kahdeksan ainetta ja havossa seisemän.

Herää vielä kysymys, miksei Suomen lukioidaan ole sellaista jakoa kuin Hollannissa vwo:n ja havon välillä. Ehkä osasyynä on se, että lukion loppututkinnon, ylioppilastutkinnon, hyväksytty suorittanut saa käyttää ylioppilaslakkia ja kutsua itseään ylioppilaaksi. Ylioppilaslakkilla on Suomessa pitkät perinteet ja se on tärkeä statussymboli. Vappuna, ylioppilaiden juhlapäivänä, ylioppilaat kulkevat valkolakki päissä.

het leek mij nuttig om haar uitgebreid te vragen over het schoolsysteem in Finland. Wie weet er meer vanaf dan iemand die net van school komt? Ik kon een afspraak maken met haar om een keer in Stockmann te lunchen en had daar de gelegenheid om haar te interviewen. Zij sprak perfect Engels, wat direct al een aanwijzing was dat zij goed was opgeleid.

Pinja-Eerika heeft op de Helsingin Yliopiston Viikin normaalikoulu gezeten. Dit is een school in de wijk Viikki in Helsinki. In het schoolgebouw is zowel een peruskoulu als een lukio.

Ik heb Pinja-Eerika eerst gevraagd over haar ervaringen op de peruskoulu. Zij vertelde mij dat ze niet de indruk heeft dat er veel verschillen zijn tussen deze scholen in Finland. Het middenschooltype in Finland lijkt dus vast te zijn verankerd. Wel zijn er op sommige scholen meer mogelijkheden om lessen in andere talen te volgen. Pinja-Eerika heeft bijvoorbeeld op de perus-

Suomen yhdeksävuotisen peruskoulun jälkeinen ammattikoulu vastaa pääpiirteissään Hollannin vmbo- ja mbo-kouluja. Suomessa ei kuitenkaan näytä olevan vmbo tl koulun (entisen mavon) tapaista koulutusta. Vmbo tl koulu kestää neljä vuotta, ja sen päättötason voi olettaa olevan samanlainen tai vähän korkeampi kuin Suomen peruskoulun.

Sekä Suomessa että Hollannissa on keskiasteen ammattikoulun jälkeen mahdollista jatkaa opintoja ammattikorkeakoulussa.

Pinja-Eerika Karlamaan haastattelu

Pinja-Eerika Karlamaa, suomalaisen hyvien ystävieni lapsenlapsi, pääsi viime keväänä lukiosta, ja päätiin esittää hännelle kysymyksiä Suomen koulujärjestelmästä. Kukapa osaisi vastata paremmin kuin juuri koulunsa päättänyt nuori! Sovimme yhteisesti lounasta Stockmannilla ja sain tilai-

koulu, behalve Engels en Zweeds, ook al een cursus Frans gedaan. Op mijn vraag of de peruskoulu niet nadelig werkt voor de meer intelligente leerlingen, antwoordde ze daar weinig van te hebben gemerkt.

Pinja-Eerika vertelde dat tijdens de eerste zes jaar op de peruskoulu er geen rapporten met cijfers worden gegeven. Er zijn alleen beoordelingen. Wel worden cijfers gegeven in de zevende, achtste en negende klas, maar er is geen landelijk eindexamen. Omdat de cijfers doorslaggevend zijn voor toelating op een lukio, hebben de leraren dus een grote invloed.

Met betrekking tot de lukio benadrukte Pinja-Eerika dat daar wel grote niveauverschillen zijn. Sommige lukio's nemen alleen scholieren aan die heel hoge cijfers

Pinja-Eerika Karlamaa met haar witte studentenpet (ylioppilaslaki) in het voorjaar van 2018, nadat ze was geslaagd voor haar eindexamen lukio. | Valkolakkinen Pinja-Eerika Karlamaa keväällä 2018 ylioppilastutkinnon suorittuaan. >>

suuden haastatella häntä. Pinja-Eerika puuhuu erinomaisesti englantia, mikä osoitti heti hänen saaneen hyvän koulutuksen.

Pinja-Eerika kävi Helsingin Yliopiston Viikin normaalikoulua, jonka koulurakenneksessä toimii sekä peruskoulu että lukio.

Kysyin Pinja-Eerikalta ensin hänen kokemuksiaan peruskoulusta. Hänen mukaansa suomalaisen peruskoulujen välillä ei ole suuria eroja. Koulutyyppi näyttää siis vakiinnuttaneen asemansa. Joissakin peruskouluissa on tosin mahdollista opetella useampia vieraita kieliä. Pinja-Eerika oli esimerkiksi käynyt peruskoulussa englannin ja ruotsin lisäksi jo ranskankin kurssin. Kysymykseen, eikö peruskoulu hidasta lahjakkaimpien oppilaiden oppimista, hän vastasi, ettei ollut huomannut tällaista vaikutusta.

Pinja-Eerika kertoii, että peruskoulun kuuden ensimmäisen vuoden aikana todistuksissa ei anneta numeroarvosanoja,

vaan niissä on vain sanallinen arvointi. Seitsemällä, kahdeksannella ja yhdeksällä luokalla annetaan numeroita, mutta valtakunnallista loppututkintoa ei ole. Koska todistuksen arvosanoilla on ratkaiseva merkitys lukioon pääsyssä, opettajilla on paljon vaikutusvaltaa.

Lukioiden osalta Pinja-Eerika korosti suuria tasoeroja. Tietty lukiot ottavat vain oppilaita, jotka ovat selvittäneet peruskoulun huippuarvosanoin. Viikin lukio, jota Pinja-Eerika kävi, tunnetaan erittäin korkeatasoisena kouluna. Hän pääsi tähän lukioon, koska oli käynyt jo samassa rakennuksessa olevan peruskoulun ja saanut lisäksi hyvän todistuksen. Viikin peruskouluun pääseminen taas johtui siitä, että hän asui lähistöllä. Tytön mukaan oppilaiden välillä ei ollut hänen koulussaan kovin suuria eroja.

Pinja-Eerika suoritti loppututkinnon suomessa, englannissa, matematiikassa ja

Carel
van
Bruggen

25 Jaar later

De tekst die hieronder staat had ik toen al geschreven. De gebeurtenis hierboven sluit er naadloos op aan. Reden genoeg dus om die er bij te voegen.

Het was mei 1993. Ik stapte het stationsgebouw van Helsinki/Vantaa Airport uit en de frisse lucht in. Althans, die verwachting had ik. Maar fris was het niet. Het was warm, heel warm. Het voelde alsof we het verkeerde vliegtuig gekozen hadden en per abuis in Athene geland waren. Gedurende een week zou ik een groep Nederlandse architecten in Helsinki en omstreken rond leiden en die hele week was het schitterend en warm weer. Alle struiken bloeiden en geurden tegelijkertijd. Wij liepen de eerste dag over de heuvel bij het observatorium in Helsinki en de

25 Vuotta myöhemmin

Alla seuraavan tekstin olin silloin jo kirjoittanut. Edellinen tapahtuma liittyi saumattomasti siihen. Siis tarpeeksi sytä lisätä se tähän.

Oli toukokuu vuonna 1993. Astuin Helsinki/Vantaan lentokentällä hallista ulos raikkaaseen ulkoilmaan. Ainakin sellainen ajatus minulla oli. Mutta viileää se ei ollut. Oli oikein todellakin lämmitä. Tuntui siltä, että olimme valinneet väärän lentokoneen ja olimme vahingossa laskeutuneet Ateenaan. Viikon ajan minun piti johtaa alankomaalaista arkkitehtiryhmää Helsingissä ja ympäristössä, ja koko sen viikon oli loistava ja lämmin ilma. Kaikki pensaat kukkivat ja tuoksivat yhtä aikaa. Me kävelimme en-

Nwoord

Alles bij elkaar denk ik dat het niveau van het basis- en middelbaar onderwijs in Finland en Nederland niet zo veel verschilt. Maar ik ben geen onderwijspecialist. Ik hoop dat dit artikel een discussie op gang brengt onder de Aviisi lezers over voor- en nadelen van de onderwijsystemen in Finland en Nederland.

In Nederland is er tegenwoordig veel discussie over de tweedeling die in de maatschappij dreigt te ontstaan tussen lager- en hoger opgeleiden. Sommige wetenschappers waarschuwen er voor dat een nieuwe sociale rangorde aan het ontstaan is, gebaseerd op verschillen in opleidingsniveau. Bekijken vanuit een Nederlands standpunt lijkt in Finland de gewoonte om een studentenpet te mogen dragen, zo een tweedeling nog eens extra te benadrukken.

Arnold Pieterse

Jälkisanat

Kaiken kaikkiaan luulen, että Suomen ja Alankomaiden perus- ja keskiasteen koulutuksessa ei ole kovin suuri eroja. En ole kuitenkaan alan asiantuntija. Toivon, että tämä artikkeli herättää Aviisin lukijoiden keskuudessa pohdiskelua Suomen ja Hollannin koulujärjestelmien edusta ja varjopuolistaa.

Hollannissa keskustellaan nykyään paljon yhteiskunnan jakautumisesta vähän koulutusta saaneisiin ja korkeakoulutettuihin. Jotkut tutkijat varoittavat, että on syntymässä uusi sosiaalinen arvoasteikko, joka perustuu koulutustason eroihin. Hollannin perspektiivistä katsottuna Suomen ylioppilaslakkikäytäntö näyttäisi korostavan tätä kahtiajakoa entisestään.

Arnold Pieterse

Käännös: Irja Lammers

De Helsingin Yliopiston Viikin normaalikoulu in de wijk Viikki in Helsinki | Helsingin Yliopiston Viikin normaalikoulu.

psykologiassa. Hän valitsi vapaaehtoisenesti vielä yhden lisääineen, yhteiskuntaopin.

Yritin udella Pinja-Eerikan mielipidettä ylioppilaslistasta. Hänen mielestään se oli lähinnä 'fun', eikä lakkia näyttänyt olevan hänen kovin tärkeä, mutta kun kysyin, aikooiko hän seuraavana vappuna panna ylioppilaslakin päähäänsä, vastauksena tuli kuin pyssyn suusta 'kyllä'.

geur van seringen en jasmijn was zo overweldigend dat het ons bijna te veel werd. En ook tijdens ons bezoek aan de forteilanden van Suomenlinna werden we getrakteerd op een prachtige zonnige dag. Aan die mei-excursie moest ik een paar keer terug denken tijdens ons verblijf deze zomer in Finland. De warmte in het voorjaar van 1993 was overigens niets vergeleken bij de verschroeiente hitte van juli 2018. Maar dat niet alleen. Ook het Finland van 2018, althans het zuidelijke deel daarvan is een ander Finland dan 25 jaar geleden. In 1993 verkeerde Finland in een diepe recessie. Winkels stonden leeg, restaurants waren gesloten en er werd vrijwel nergens gebouwd. Het land lag economisch gezien op zijn gat. Onze excursiegroep bekeek allerlei fraaie en interessante gebouwen en wij brachten ook een bezoek aan het architectenbureau van Timo en Tuomo Suomalainen, de beroemde architecten van de 'kerk in de rots'. In de

simmäisenä päivänä Helsingissä Tähtitorin mäellä ja sirenien ja jasmiinien tuoksui oli niin huumaava, että se oli meille jopa vähän liikaa. Ja myös käydessämme Suomenlinnan linnoitussaarilla oli meillä hieno aurinkoinen sää.

Tuota toukokuista ekskursiota minun pitää tänä kesänä pari kertaa ajatella Suomessa ollessamme. Kevään 1993 lämpöä ei muuten voi ihan verrata polttavaan kuumuuteen heinäkuussa 2018. Mutta ei yksistään tämä ero. Myös Suomi vuonna 2018, ainakin sen eteläinen osa, on ihan eri Suomi kuin 25 vuotta sitten. Vuonna 1993 Suomessa vallitsi syvä lama. Kauppoja oli tyhjänä, ravintoloita oli suljettuna eikä juuri missään ollut rakennustyömaita. Maa oli ekonomisesti katsottuna ihan kuopassa. Ekskursioryhmämme näki kaikenlaisia kauniita ja mielenkiintoisia rakennuksia, ja kävimme myös arkkitehtien Timo ja Tuomo Suomalaisen, kalliolirkon kuuluisien

tachtiger jaren, toen ik daar werkte, bestond het bureau uit bijna 20 mensen, tijdens ons bezoek in '93 waren alleen Timo en zijn zoon overgebleven en hun voorname werk bestond uit het op orde brengen van het archief.

Voor ons had de recessie ook zijn goede kanten. Wij verbleven in hotel Torni, een chique hotel in het centrum van Helsinki. Dat hadden wij ons in betere tijden niet kunnen veroorloven. Ook gebeurde het een keer dat wij met de hele groep een restaurant ingingen en de eigenaar zo blij met ons was dat wij na de maaltijd gratis koffie kregen aangeboden. Ik viel haast van mijn stoel van verbazing en vroeg mij opnieuw af of wij niet per abuis in Griekenland terecht gekomen waren. De bediening in winkels en horeca was duidelijk beter en in ieder geval vriendelijker dan voor die tijd. Dat gecombineerd met het heerlijke zomerweer maakte deze excursie voor veel van de deelnemers tot een

suunnittelijoiden toimistossa. 80-luvulla, kun olin töissä siellä, oli toimistossa melkein 20 henkeä, ja käynnillämme 1993 toimistossa oli töissä enää Timo ja hänen poikansa, ja heidän pääasiallinen työnsä oli arkiston järjestely.

Meille oli lamasta myös hyviä puolia. Me asuimme Hotelli Tornissa, hienossa hotellissa Helsingin keskustassa. Parempina aikoina ei meillä olisi ollut siihen varaa. Kerran tapahtui myös, että menimme koko ryhmä yhdessä erääseen ravintolaan syömään, ja omistaja oli niin ilahtunut saattuaan ison joukon asiakkaita, että hän tarjosi meille vielä kahvit aterian jälkeen. Putosin melkein tuoliltani hämmästyksessä, ja kysyin taas itseltäni olimmeko sittenkin vahingossa tulleet Kreikkaan. Palvelu kaupoissa ja ruokapaikoissa oli selvästi parempi ja ainakin ystäväällisempää kuin aikaisemmin. Se ja ihana kesäilma vaikuttivat siihen, että monien mielestä tämä

van de mooiste excursies ooit. En uiteraard droeg de kwaliteit van de Finse architectuur daar aan bij.

Die vriendelijkheid is gebleven en de recessie is gelukkig al jaren voorbij. Er wordt volop gebouwd. Er is geen weg of hij wordt verbeterd of verbreed en de bouwcransen steken op vele plaatsen af tegen de blauwe lucht. Ook hier in het centrum van Tapiola, de meest oostelijke kern van Espoo, wordt al jaren driftig gebouwd en verbouwd. De metro, die van het centrum van Helsinki tot ver in Espoo loopt en ook een station in het hart van Tapiola bedient, is sinds vorig jaar klaar. En dus is het devies: meer woningen, meer winkels, meer dienstverlening. Bestaande gebouwen, die ik in de tachtiger jaren nog heb zien bouwen en die bepaald niet vervallen zijn, worden afgebroken en vervangen door nieuw en hoger, met meer vierkante meters.

En net als in de rest van Europa zijn er ook hier meer mensen van buiten de lands-

oli kaikkien aikojen paras ekskursio. Jätteenkin Suomen arkkitehtuurin laatu vaikuttaa osaltaan myös siihen.

Ystäväillisyyssä on pysynyt ja lama on onneksi ohi jo monia vuosia. Nyt rakenettaan täytä päättää. Ei ole tietä jota ei parannettaisi tai levensettäisi ja nostokurjet nousevat monin paikoin sinistä taivasta vasten. Myös täällä Espoon itäisimmän keskuksen Tapiolan keskustassa, rakenetaan ja korjataan rakennuksia innokkaasti. Metro, joka jatkuu nyt Helsingin keskustasta pitkälle Espooseen ja jonka asema on myös Tapiolan sydämessä, on viime vuonna valmistunut. Siiä seuraa: lisää asuntoja, myymälöitä, palveluja tarvitaan. Rakennuksia, joita 80-luvulla näin rakennettavan, niitä puretaan nyt ja tilalle rakennetaan uusia ja korkeampia ja enemmän neljämetrejä.

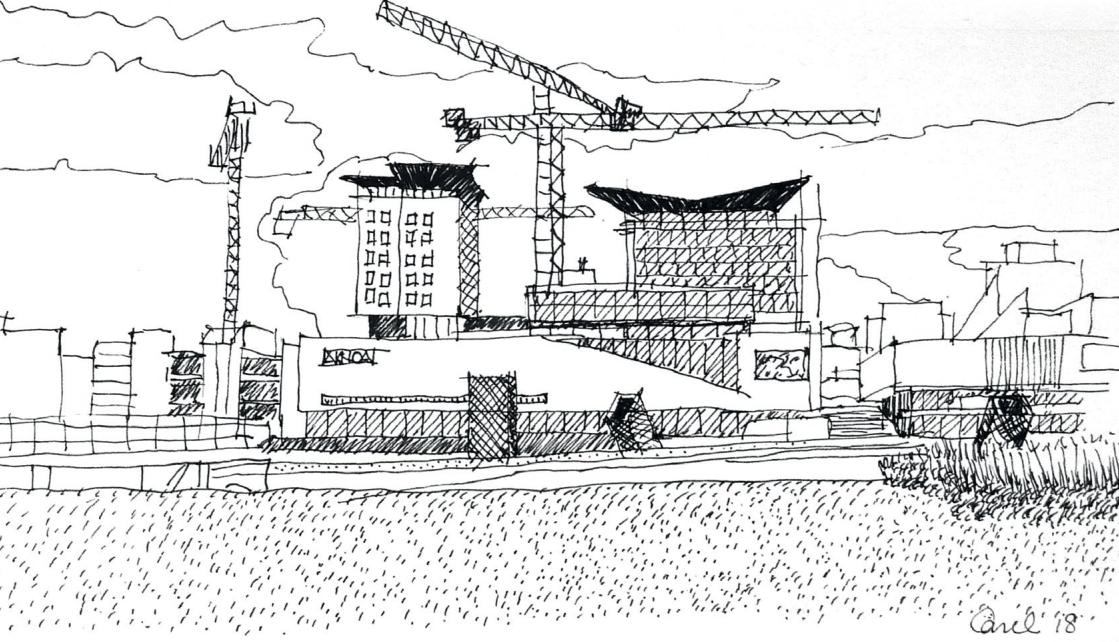
Tällä, ihan niin kuin muuallakin Euroopassa on enemmän maanrajojen ulko-

grenzen dan 25 jaar geleden. Toen wij laatst in een nieuw restaurant met een internationale menukaart gingen eten, werden wij allervriendelijkst ontvangen en bediend door uitsluitend Engels sprekend personeel. Het meisje dat onze vuile borden afruimde, liet ons weten uit Albanië te komen en bleek jaloers te zijn op onze blauwe ogen. Die had zij zelf heel graag gehad. En toen ik op een warme dag in de richting van het vorig jaar opgeknaptte plaatselijke strandje wandelde, hoorde ik een jonge vrouw achter een kinderwagen luid en duidelijk Russisch spreken. Een eindje verderop zat een man in het pas gemaaid gras met stokjes een rijstmaaltijd uit een plastic bakje naar binnen te werken. Zo'n taferel was in 1993 ondenkbaar.

Carel van Bruggen

puolelta tulleita ihmisiä kuin 25 vuotta sitten. Kun me viimeksi kävimi syömässä uudessa ravintolassa, jossa oli kansainvälinen ruokalista, meidät otti erittäin ystäväällisesti vastaan ja palveli pelkästään englantiapuhuva henkilökunta. Tytö, joka korjasi pois astiat, kerto kysyessämme tulevansa Albaniasta. Ja hän sanoi kadehtivansa meidän sinisiä silmiä. Hän olisi mieluummin halunut olla sinisilmäinen. Kun eräänä lämpimänä päivänä kävelin kohti viime vuonna kunnostettua paikallista uimarataa, kuulin erään nuoren lastenvaunuja työttävän naisen äänekäästää ja selvästi puhuvan venäjää. Vähän matkan päässä istui vasta niitettyllä nurmikolla mies syöden puikoilla muoviasristiä riisiateriaansa. Sellainen näky oli vuonna 1993 mahdoton.

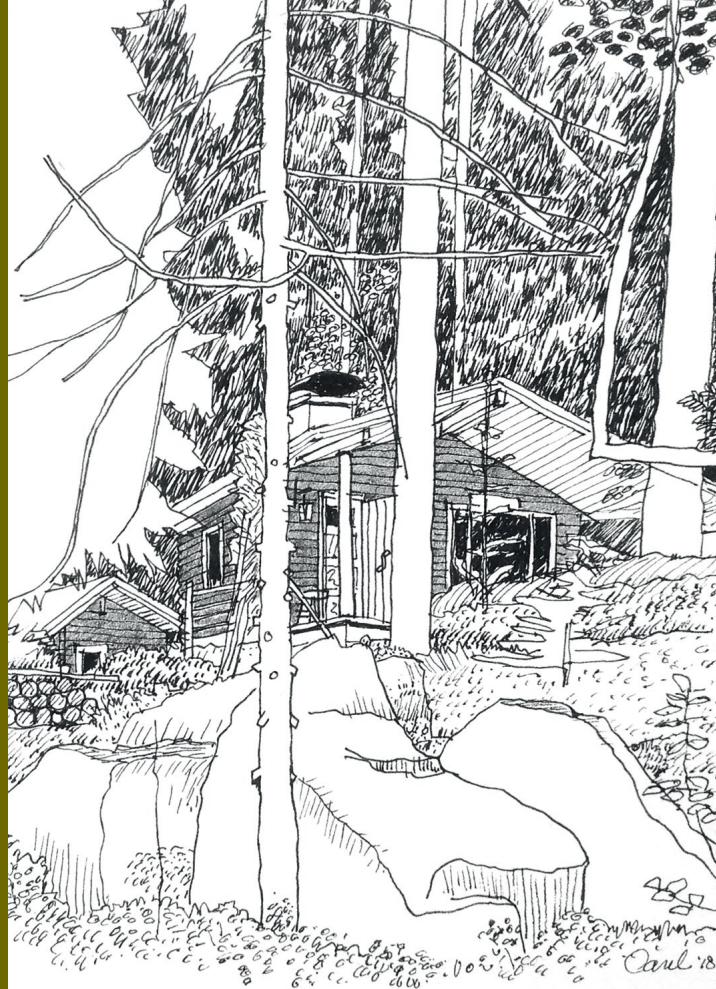
Carel van Bruggen
Käännös: Pirkko van Bruggen

Op een warme zomerdag in augustus maakte ik deze tekening van het centrum van Tapiola. Ik zat op een bank aan de rand van het door de droogte vergeelde grasveld en had goed zicht op het centrum waar druk gesloopt en gebouwd wordt. Dat slopen en bouwen heeft te maken met de metro die sinds kort de verschillende kernen van Espoo met het centrum van Helsinki verbindt. Vandaar al die kranen op de achtergrond.

Eraänä lämpimänä kesäpäivänä elo-kuussa tein tämän piirustuksen Tapiolan keskustasta. Istuin penkillä kuivuuden kellastaman ruohokentän laidalla, ja minulla oli hyvä näkymä keskustaan, missä innokkaasti puretaan ja rakennetaan. Nuo purku- ja rakennustyöt ovat yhteydessä metroon, joka hiljattain on yhdistänyt Espoon eri keskuksia Helsingin keskustaan. Siitä syystä kaikki nostokurjet taustalla.

*Carel van Bruggen
(Käännös Pirkko van Bruggen)*

Wij hebben een zomerhuisje in Siuntio. En zoals dat hoort in Finland, ligt het in het bos en aan een meer. Het meer is niet zo groot, maar het water wordt wel lekker snel warm. Deze zomer zelfs een paar dagen 28 graden.

Het terrein is geaccidenteerd en er liggen ook grote zwerfkeien die de gletsjer daar indertijd heeft neergelegd. Een aantal van die keien zie je op de tekening op de voorgrond liggen. Het huisje ligt daarboven en daar weer achter is nog net ons saunagebouwtje te zien.

Meillä on kesämökki Siuntiossa. Ja kuten Suomessa kuukuu olla, on se metsässä ja järven rannalla. Järvi ei ole niin suuri, mutta vesi lämpenee nopeasti mukavan lämpimäksi. Tämän kesän helteessä oli se parina päivänä jopa 28 astetta.

Maasto on monimuotoista ja siellä on suuria siirtolohkareita, joita jäämassat ai-koinaan ovat siirrelleet. Joitakin lohkareita on nähtävissä piirustuksessa etualalla. Mökki on niiden yläpuolella ja taustalla näkyy vielä saunarakennus.

*Carel van Bruggen
(Käännös Pirkko van Bruggen)*

Vertalingen van 1960 tot 1993

Gerard
Rijerse

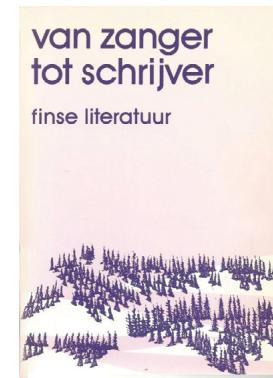
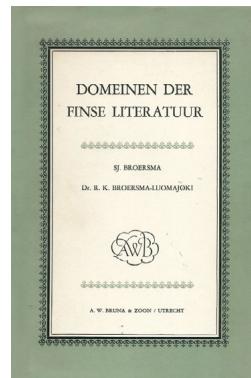
Publicaties over Finse literatuur

De jaren '60, '70 en '80 waren een diepte-punt in de publicatie van vertalingen uit het Fins in het Nederlands. Met respectievelijk 12, 7 en 5 vertalingen per decennium. In deze periode zijn ook verscheidene kinderboeken uit het Fins vertaald. De vertalers van kinderboeken laat ik in dit artikel onbesproken, omdat ik er geen compleet beeld van heb.

In 1960 verscheen *Domeinen der Finse Literatuur* van de hand van **Rauni Broersma Luomajoki** en haar man **Sjoerd** (zie Aviisi 2018-2). Het boek gaf een overzicht van de ontwikkeling van de Finse literatuur in het algemeen en het bevatte ook een overzicht van de tot dan toe in het Nederlands vertaalde werken. De bedoe-

ling was de belangstelling voor de Finse literatuur te bevorderen. Dat is niet zo erg gelukt, want het boek gaf jammer genoeg geen aanleiding om meer Finse literatuur te gaan vertalen.

In 1991 verscheen een ander overzicht van de Finse literatuur, namelijk *Van zanger tot schrijver* van Lili Ahonen. Dat boek was samengesteld met de intentie een overzicht te verschaffen van de geschreven en ongeschreven literaire tradities van Finland. Dit boek is meer een studieboek voor diegenen die zich echt willen verdiepen in de Finse literatuur en de Finse taal machtig zijn. Wat de romans betreft heeft het meer het karakter van een opsomming. De volkspoëzie wordt uitgebreider be-

schreven, ook aan de hand van (in het Nederlandse vertaalde) voorbeelden.

Een laatste werk om de Finse literatuur onder Nederlandse aandacht te brengen was *De jonge Harry Mulisch had het graag opgeschreven*, lezingen en een forumdiscussie over Finse korte verhalen in Nederlandse vertaling onder redactie van Lili Ahonen en Frank van Ruitenbeek. Ook

dit boekje vind ik een incrowd-publicatie, voor degenen die zowel thuis zijn in de Nederlandse als in de Finse literatuurgechiedenis. In de discussie wordt Ton van Deel geciteerd uit Trouw van 4 februari 1993: "Niemand hoeft zich dus nu nog te beroepen op een gebrek aan bereikbaarheid van de Finse literatuur." Ik denk dat die opmerking zeker tot 1994 onwaar is. Vóór 1994 zijn nauwelijks boeken vanuit

Käännökset vuodesta 1960 vuoteen 1993

Suomalaisen kirjallisuuden julkaiseminen

1960-, 1970- ja 1980-luvut olivat suomalaisen käänöskirjallisuuden julkaisemisen pohjanoteeraus Alankomaissa. Käännöksiä tehtiin näillä kolmella vuosikymmenillä 12, 7 ja 5. Tänä ajanjaksona käännettiin myös lastenkirjallisuutta. En käsitlee niiden käänijää tässä artikkeliessani, koska minulla ei ole heistä tarpeeksi tietoa kasassa.

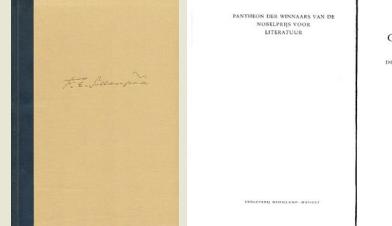
Vuonna 1960 julkaistiin kirja *Domeinen der Finse Literatuur* (*Suomalaisen kirjallisuuden aloja*) **Rauni Broersma Luomajoen** ja hänen miehensä **Sjoerdin** toimesta (Aviisi 2018-2). Kirjassa kuvattiin suomalaisen kirjallisuuden yleistä kehitystä ja siinä oli myös katsaus hollannin kielelle siihen mennessä käännetystä teoksista. Kirjan

tarkoitukseksi oli herättää mielenkiinto suomalaista kirjallisuutta kohtaan. Valitettavasti se ei onnistunut, eikä kirja antanut pontua uusien käänosten syntymiselle.

Vuonna 1991 ilmestyi Lili Ahosen toimesta toinen suomalaisen kirjallisuuden yleissilmäys nimeltä *Van Zanger tot Schrijver*. Kirjassaan Ahonen halusi valottaa Suomen kirjoitettua ja kirjoittamatonta kirjallisuustraditiota. Kirja on luonteeltaan opiskelekirkjamainen ja sopiva henkilölle, jotka todella ovat kiinnostuneita syventymään suomalaiseen kirjallisuuteen ja jotka myös osaavat suomea. Romaanit on nimetty sii-nä luettelomaisesti. Kansanrunoutta käsitellään syvemmin ja siitä on myös (hollanniksi käännettyjä) katkelmia.

Viimeisimmät tavat saada huomiota suomalaiselle kirjallisuudelle Hollannissa oli Lili Ahosen ja Frank van Ruitenbeekin luentosarja ja keskustelutilaisuus *Mitä nuori Harry Mulisch olisi mielessään kirjoittanut*, koskien hollanniksi käännettyjä suomalaisia novelleja. Aiheesta julkaistu kirja on mielestäni sopiva henkilölle, jotka ovat perillä niin hollantilaisesta kuin suomalaisesta kirjallisuushistoriasta. Keskustelutilaisuudessa puhunutta Ton van Deeliä siteerattiin Trouw-sanomalehdessä 4. helmikuuta 1993 näin:

"Kenenkään ei tarvitse enää valittaa, ettei suomalainen kirjallisuus olisi tavoitetavissa." Itse en ole asiasta samaa mieltä ajalle ennen vuotta 1994. Sitä ennen käänöksiä ei juuriakaan tehty. Näillä asiaa koskevilla artikkeleillani olen pyrkinyt valottamaan täitä asiaa. Vuoden 1994 jälkeen käänosten lukumäärä on nousut nopeasti. Seuraavassa artikkeliessani

palaan tähän asiaan. Siinä kerron myös enemmän käänijää Lili Ahosesta.

Käännökset vuosilta 1960-1994

Vuonna 1964 julkaistiin vielä Rauni Broersma Luomajoen käänös Mika Waltarin kirjasta *Valtakunnan salaisuus* ja vuonna 1967 Dolf Koningin käänös *Ihmiskunnan viholliset*. Näistä olen jo kertonutkin edellisessä artikkeliessani.

Kalevala herätti vuosina 1960-1980 suurta mielenkiintoa. Sinä aikana siitä ilmestyi kolme eri käänösversiota (vuosina 1962,

het Finse taalgebied in het Nederlands vertaald. Ik hoop dat in dit en voorgaande artikelen aangetoond te hebben. In de periode na 1994 groeit het aantal vertalingen uit het Fins snel. In een volgend artikel kom ik daarop terug. Dan komt ook Lili Ahonen als vertaler aan bod.

Vertalingen uit de periode 1960-1994

In 1964 verscheen nog een vertaling van een werk van Mika Waltari (*Marcus, de Romein*) dat was vertaald door Rauni Broersma Luomajoki en in 1967 *De Romein* vertaald door Dolf Koning. Die zijn in mijn vorige artikel aan de orde gekomen.

De *Kalevala* had in de periode 1960-1980 veel belangstelling. Er verschenen liefst drie vertalingen of bewerkingen (1962, 1979 en 1985). Ik kom daarop terug in een afzonderlijk artikel.

In de jaren '60 verscheen bij uitgeverij Heideland een serie boeken met werken van Nobelprijswinnaars. De Nobelprijs

1979 ja 1985). Aiheesta enemmän erillisessä artikkeliissani.

1960- luvulla Heideland- kustantamo julkaisi sarjan kirjoja Nobelin palkinnon saaneilta kirjailijoilta. Frans Eemil Sillanpää (1894-1984) sai palkinnon vuonna 1939. Myös hänen kirjojaan otettiin sarjaan mukaan. Käännökset kirjoista Elokuu (1941), Ihmiselon ihanus ja kurjuus (1945) sekä neljä novellia julkistiin yksissä kansissa. Kirjat käänsi **Henrik Hartwijk** (1894-1984), joka oli mielenkiintoinen henkilö.

Henrik Hartwijk oli pappi, joka lähetettiin Suomeen pian sen itsenäistymisen jälkeen perustamaan sinne roomalaiskatolista kirkkoja. Peter Starmans ja Arnold Pietersen kirjoittivat hänestä artikkelin *Suomalais-hollantilaisia suhteita ennen ja nyt* (2010). Seuraava tieto perustuu tähän artikkeliin:

Pastori Hendrik Hartwijk saapui yhtenä ensimmäisistä Suomen katolisen Herran

voor literatuur werd in 1939 toegekend aan Frans Eemil Sillanpää (1888-1964). En ook Sillanpää kreeg een plaats in de serie. In één band verschenen vertalingen van *Oogstmaand* (1941), *Heerlijkheid en ellende van het mensenleven* (1945) en *Vier novelles* (1945). Vertaler was **Henrik Hartwijk** (1894-1984). Een interessante man.

Henrik Hartwijk was priester die vlak na het zelfstandig worden van Finland vanuit Nederland werd uitgezonden om de Rooms-Katholieke kerk in Finland uit te bouwen. Peter Starmans en Arnold Pietersen hebben uitgebreid over hem geschreven in *Fins-Nederlandse Relaties vroeger en nu* (2010). De onderstaande informatie ontleen ik aan die publicatie.

Als een van de eerste werkers in de kleine Finse katholieke wijngaard des Heren komt pater Hendrik Hartwijk (SCJ, congregatie van het Heilig Hart) in september 1921 aan in Helsinki.

viinitarhan työntekijäksi Helsingiin syyskuussa 1921. Hän sai 'erikoistehtäväkseen' johtaa pääasiassa suomenkielisiä seurakuntalaisia ja johon tehtävään hän ryhtyi antaumuksellä 14 vuodeksi. Hän oppi vaikean suomen kielen puhumisen ja kirjoittamisen nopeasti ja täsmällisesti johtuen hänen lämpimistä tunteistaan suomalaisia ihmisiä ja heidän kielitään ja kulttuuri-an kohtaan. Hänen kielitaitonsa oli niin hyvä, että viidessä vuodessa hän saarnasi, puhui, kirjoitti ja käänsi sitä paremmin kuin kukaan muu sen ajan hollantilainen. Hän oli myös mukana perustamassa informatiivista, kaksikielistä katolista julkaisua 'Uskon sanoma' johon hän myös säännöllisesti kirjoitti.

Henrik käänsi *Kalevalan* useampaan kertaan hollannin kielelle. Käännöksiä ei kuitenkaan koskaan julkaistu kokonaisuudessaan. Aiheesta kirjoittiin kyllä Roe ping-julkaisussa no 27; 1950-51. Kaleva-

Henrik Hartwijk

Als 'speciale opdracht' heeft hij meegekregen vooral de Finstalige parochianen te gaan begeleiden en aan deze opdracht

lai lisäksi hän käänsi myös Kanteletarta ja Sillanpään teoksia, joita on julkaistu. Hän sai myös tunnustusta työlleen Suomessa kun hänen myönnettiin Valkoisien Ruusun ansiomerkki.

Hendrik Hartwijk oli musikaalinen ja hänen sydäntään lähellä olivat kuoromusiikki ja kuoronjohtaminen. Hän kokosi katolista jumalanpalvelusta varten hengellisten laulujen kokoelman johon hän otti mukaan myös omia sävellyksiään. Tätä *Cantemus*-suomalaisien katolisten laulukirja käytettiin innolla kauan Suomen katolisten piireissä.

Saattuaan siiron takaisin Hollantiin vuonna 1935, Hendrik Hartwijk työskenteli pitkemmin aikaa Brysselissä seurakuntapappina, opettajana ja journalistina. Myöhemmin hän pappina erosii SCJ-kongregaatiosta petyttyään sen hänen periaatteistaan eriävään toimintaan. Myö-

heeft hij gedurende de 14 jaar dat hij van de kerk in Finland mocht werken met verve gehoor en gestalte gegeven. Snel en gedegen leerde hij de moeilijke Finse taal in woord en geschrift, gesteund door zijn krachtige motivatie en zijn warme interesse voor de Finse mens, zijn taal en cultuur. Hij leerde zo goed Fins, dat hij binnen een jaar of vier vijf kon preken, schrijven en vertalen als geen andere Nederlander in die tijd. Hij werkte mee aan de oprichting van het informatieve, Fins- en Zweedstalige, katholieke blad *Uskon sanoma* – de boodschap van ons geloof – en hij schreef er ook regelmatig in.

Henrik vertaalde de *Kalevala* in het Nederlands (meerdere malen zelfs). Maar dat werd nooit integraal uitgegeven. Wel verschenen artikelen over dat onderwerp in *Van Lönnrot langs Longfellow naar Guido Gezelle* (Roeping no 27; 1950-51). Daarnaast heeft hij zich bezig gehouden met de *Kanteletar*, die beroemde Finse liederenverza-

hemmin hän palasi siihen jäseneksi, ehkä ikävästä 'kotiin'.

Hän ei koskaan enää palannut takaisin sieunpaimeneksi rakastamaansa maahan, mutta muuten hän pitää kontaktejaan Suomeen yllä.

J.A. Schalenkamp (1926-2015) käänsi pääasiassa englannin, espanjan ja katalonian kielestä. Vuodesta 1960 lähtien hän asui Mallorcailla kuolemaansa saakka. Kuinka hän päätyi kääntämään Veijo Meren kirjan *Manillaköysi*, on minulle arvoitus. Kirjassa mainitaan, että käännös on tehty ranskankielisestä versiosta. Otaksun hänen saaneen sen tehtäväkseen.

Schalenkamp toimi kielenkääntäjänä lähes 50 vuotta. Sinä aikana hän käänsi n. 200 kirja 143 eri kirjailijalta englannin, ranskan, espanjan ja katalonian kielestä. Sen lisäksi hän kirjoitti itse muutamia ro-

meling, en hij heeft dus ook Sillanpää vertaald en die vertalingen zijn in Nederland uitgegeven. Voor zijn vertaalwerk in Finland heeft hij zelfs een hoge Finse onderscheiding gekregen, de Witte Roos. Hendrik Hartwijk was een muzikaal man, een mens met een hoogontwikkeld gevoel voor koormuziek en dirigeren. Voor de katholieke eredienst heeft hij een bundel liederen samengesteld en gedeeltelijk ook zelf gecomponeerd, die lange tijd met enthousiasme gebruikt werd bij de katholieke erediensten: *Cantemus*, het liedboek voor de katholieken van Finland. Nadat Hendrik Hartwijk in 1935 naar Nederland was teruggeroepen, werkte hij als parochiepriester, leraar en journalist lange tijd in Brussel verder, wat later is hij, priester blijvend, nogal teleurgesteld door de gevoelde tegenwerking uit de congregatie SCJ uitgetreden, maar op hoge leeftijd heeft hij er zich weer bij aangesloten – uit heimwee naar zijn moederhuis?

J. Schalenkamp

Caspar Peek

Dolf Coppers

maaneja ja novelleja sekä artikkeleita ja reportaaseja useisiin päivä- ja viikkolehtiin.

Caspar Peek teki käänöksen Paavo Haavikon kirjasta *Talvipalatsi; yhdeksän runoa* (1984) yhdessä Lili Ahosen kanssa. Lili Ahosesta kerron enemmän seuraavassa artikkeliissani.

Dolf Coppers käensi suomen kielestä Veijo Meren *Novellit*. Tämä Dolf Coppers ei ole se sama Dolf Coppers, jonka vanhempi su-

Hij is nooit meer als zielzorger naar dat door hem zo geliefde land teruggekeerd, al is het contact nooit verloren gegaan.

J.A. Schalenkamp (1926-2015) vertaalde voornamelijk uit het Engels, Spaans en Catalaans. Vanaf 1960 tot zijn dood woonde hij op Mallorca. Hoe hij er bij is gekomen om in 1964 *Een kwestie van touw (Manillaköysi)* van Veijo Meri te vertalen, is mij een raadsel. In de uitgave staat dat het boek vertaald is uit het Frans. Ik neem aan dat het in opdracht is vertaald. Schalenkamp was ruim vijftig jaar als vertaler actief en vertaalde circa 200 boeken van 143 auteurs uit het Engels, Frans, Spaans en Catalaans. Daarnaast schreef hij enkele romans en verhalenbundels en publiceerde hij artikelen en reportages in diverse dag- en weekbladen.

Caspar Peek vertaalde samen met /Lili Ahonen: *Winterpaleis en andere gedichten*

(1984) van Paavo Haavikko. Op Lili Ahonen kom ik terug in een volgend artikel.

Caspar Peek heeft een carrière gemaakt in de internationale diplomatie. Hij was en onder andere actief voor de Verenigde Naties in Wit-Rusland en in de Oekraïne.

Dolf Coppers vertaalde uit het Fins *Verhalen van Veijo Meri*. Deze Dolf Coppers is niet de Dolf Coppers, die ouderen onder ons misschien nog kennen als dagsluiter bij de KRO-televisie. Dat was een oom van de vertaler.

Fins was voor Dolf een bijkak in het begin van de jaren '80, naast zijn studie Algemeene Taalwetenschap aan de UvA. Dolf Coppers heeft het Fins nooit meer dan heel gebrekkig beheerst. Maar omdat hij wel de ambitie daartoe had, heeft hij zich aan de vertaling van de verhalen van Meri gewaagd. Zijn andere bijkak was Noors, een oneindig veel gemakkelijkere taal voor Nederlanders. Na een reeks van toeval-

lige omstandigheden is hij uiteindelijk in Noorwegen beland, waar hij nu alweer 20 jaar een vertaalbureau heeft.

Dolf schreef mij een anekdote over zijn vertaling van de verhalen van Veijo Meri. Aan het einde van het verhaal *De beste toneelspeler van Finland* staat een brief, die eindigt in een beleefde groet en ondertekening. Ik was in de jaren zeventig ooit een jaar werkzaam bij een reclamebureau, als leerling-copywriter, maar voor die eer moet ik ook correcties lezen; daartoe had ik een opleiding in correctietechniek gekregen: correctoren en drukkers gebruikten speciale tekentjes voor verschillende typen correcties. Toen de drukproef kwam, was met name de oer-Finse naam van de ondertekenaar van de beleefde brief door de Nederlandse zetter erg verhaspeld; ik corrigeerde naar beste eer en geweten, maar de tweede proef was nog erger. Blijkbaar waren mijn correctietekens toen al uit de tijd geraakt! De drukproeven

L.J. Pihlajamaa-Glimmerveen

Johan van Nieuwenhuizen

Adriaan van der Hoeven

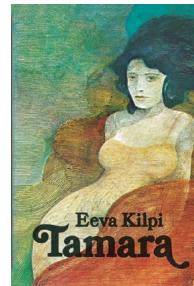
kupolvi muistaa televisiosta, vaan hän on hänen setänsä. Dolf Coppersilla on ollut jo 20 vuotta käänöstointisto Norjassa.

Suomen kieli oli Dolf Coppersin sivuaineena hänen opiskellessaan kielitieteitä Amsterdamin UvA -yliopistossa. Hänen suomen kielen taitonsa ei ollut häätöisistä. Mutta koska hän silti oli kunnianhimoinen sen suhteen, hän on käännyt mm. tämän Meren teoksen. Hänen toinen sivuaineensa oli norja, joka onkin paljon suomea helpompi kieli oppia Hollantilaisille.

Muutaman sattuman kautta hän lopulta päätyi asumaan Norjaan, jossa hänellä siis nyt on käänöstointisto.

Dolf kertoii minulle anekdotin Veijo Meren kirjan käänämisestä. Suomen parhaasta näytelijästä kertovan tarinan loppussa on kirje, joka päättyy kohteliaaseen tervehdykseen ja allekirjoitukseen. Olin 1970-luvulla oppisopimuspohjalta töissä eräässä mainostoimistossa, missä minun pitti mm. tarkastaa tekstien korjaustek-

niikassa. Tekstien korjaajat ja painajat käyttivät erityismerkkejä eri tyypissille korjauskiloihin. Koepainoksessa ilmeni, että tämä suomalaisen nimen allekirjoitus oli täysin vääritystyntä. Yritin korjata asiaa, mutta se vain pahensi tilannetta. Nähtävästi minun korjausmerkintäni olivat jo vanhentunutta käytäntöä. Koepainoksia ja korjausmerkintöjä tehtiin vielä useita kertoja. Lopulliseen versioon jäi silti vääritystyntä sukunimi 'Neimeinen'. Dolf on siitä lähtien miettinyt, miten suomenkie-

en correctietekens gingen nog een aantal kerken heen en weer tussen de drukkerij en Dolf. En uiteindelijk kwam er alsnog een volkomen rare achternaam, 'Neimeinen', in het boek te staan. Dolf heeft zich altijd afgevraagd wat een Fin die mijn vertaling in handen kreeg, gedacht moet hebben, als hij zag dat die naam veranderd was in iets geheel anders, onbegrijpelijk... .

L.J. Pihlajamaa-Glimmerveen vertaalde in 1966 van Meri *De Kuil* (*Sujut*). Zij is ge-

isen lukijan on täytynyt huomata nimien muuttuneen jokseenkin aivan muuksi...

L.J. Pihlajamaa-Glimmerveen käänsi vuonna 1966 Meren kirjan *Sujut*. Hän on naimisissa suomalaisen kirjailijan ja kie-lenkääntäjän, Heimo Pihlajamaan, kanssa. Heimo kirjoitti myös Merimieskirkon Johtoloisto-lehteen. Drs. Loes Pihlajamaa-Glimmerveen on koulutukseltaan biologi. Hän työskenteli jonkin aikaa Rijk-sinstituut voor de Volksgezondheid-insti-tuutissa, ja sen jälkeen hän työskenteli 30 vuotta keskiasteen opettajana. Vuodesta 1994 lähtien hän on pitänyt kursseja ja järjestänyt opetusta biologiasta HOVO-oppilaitoksessa Limburgissa. En ole löytänyt hänenstä mitään muuta tietoa kie-len kieantäjänä.

Johan van Nieuwenhuizen (1926-2001) käänsi Eeva Kilven *Tamaran*. Kirja julkais-

trouwd met de Finse schrijver en vertaler Heimo Pihlajamaa. Heimo schreef in het blad van de Zeemanskerk, Johtoloisto. Drs. Loes Pihlajamaa-Glimmerveen is biologe, werkte korte tijd op het Rijksinsti-tuut voor de Volksgezondheid en gaf der-tig jaar les in het voortgezet onderwijs. Vanaf 1994 verzorgt ze cursussen over capita selecta uit de biologie bij HOVO Limburg. Andere activiteiten van Loes Pihlajamaa-Glimmerveen op het gebied van vertalen heb ik niet kunnen vinden.

tiin vuonna 1976. Luultavasti käänöstä ei tehty suomen kielestä. Johan van Nieuwenhuizen käänsi mm. englannin kieles-tä. Hän julkaisi myös omia runojaan.

Adriaan van der Hoeven käänsi vuonna 1987 Annika Idströmin kirjan *Veljeni Sebas-tian*. Senkin jälkeen hän on työskennellyt aktiivisesti kääntäjänä. Vuonna 1992 jul-kaistiin kokoelma suomalaisia runoja *Krijgsvolk der gedachten*, jonka johdanto oli Adriaan van der Hoeven käsilälaa. Van der Hoeven myös käänsi osan runoista. Willem Sinnege Damsté puolestaan huolehti suomenruotsalaisten runojen käänök-sistä. (En käsittele artikkeleissani suomen-ruotsalaisen kirjallisuuden käänämistä.) Samana vuonna julkaistiin myös *Grensver-vagingen, moderne Finse verhalen* -koko-elma. Toisena Adriaan van der Hoevenin suomalaisien runojen käänämistyönä mainittakoon Sirkka Turkan runokokoel-

Johan van Nieuwenhuizen (1926-2001) vertaalde *Tamara* van Eeva Kilpi. Het boek verscheen in 1976. Waarschijnlijk vertaal-de Van Nieuwenhuizen niet uit het Fins. Johan van Nieuwenhuizen vertaalde onder meer uit het Engels. Van Nieuwenhui-zien publiceerde ook eigen gedichten.

Adriaan van der Hoeven vertaalde in 1987 *Mijn broer Sebastiaan* van Annika Idström. Ook in de jaren daarna bleef hij actief als vertaler. In 1992 verscheen een bundeling van moderne Finse gedichten *Krijgsvolk der gedachten* met een inleiding van Adriaan van der Hoeven, die ook de Finstalige gedichten vertaalde en een aantal Zweeds-Finse gedichten die waren vertaald door Willem Sinnege Damsté. (Vertalers van Tweedstalige Finse literatuur laat ik in het bestek van deze artikelen buiten beschouwing.) In hetzelfde jaar verscheen ook *Grensvervagingen, mo-derne Finse verhalen*.

Voor de volledigheid ten aanzien van ver-taler Adriaan van der Hoeven noem ik hier ook de vertaling van de gedichten van Sirk-ka Turkka uit *De hond zingt in zijn slaap*) en uit 2017, het jaar dat Finland 100 jaar onaf-hankelijkheid vierde, een nieuwe vertaling van *De zeven broers* van Aleksis Kivi.

Adriaan van der Hoeven was docent Fins aan de jammer genoeg opgeheven op-leiding Finoegristiek aan de Universiteit van Groningen. Van der Hoeven publieerde regelmatig over Finse kunst en de *Kalevala*.

Adriaan van der Hoeven staat samen met Lili Ahonen en Marja Leena Hellings aan de wieg van de nieuwe generatie verta-lers uit het Fins, die vooral zijn opgeleid in Groningen. Deze vertalers worden na 1990 actief en zijn dat nu nog. In het ko-mend artikel komen zij aan de orde.

Gerard Rijerse

ma sekä Suomen 100-vuotis juhlan kuni-niaksi julkaistu Aleksis Kiven *Seitsemän veljeksen* uusi käänös.

Adriaan van der Hoeven toimi suomen kielen opettajana Groningenin yliopiston fennougristiikan laitoksella, joka on valitettavasti lakkautettu. Van der Hoeven julkaisi säännöllisesti monia suomalaisista taidetta ja *Kalevalaa* koskevia artikkeleita. Adriaan van der Hoeven, Lili Ahonen ja Marja Leena Hellings edustavat uuden sukupolven kääntäjiä ja he ovat kaikki

opiskelleet Groningenissa. He kaikki ovat tehneet käänöstöitä vuoden 1990 jäl-keen ja he tekevät niitä yhä. Kerron heistä enemmän seuraavassa artikkelissani.

Gerard Rijerse
Käännös: Minna Räty

Finland in Portugal

Leo Smit

Tijdens mijn rondreis door Portugal deed ik in de camping van Castro Verde een ontdekking. Normaal stroop ik boekenkasten af op zoek naar Finse boeken. Maar nu trof ik niet één boek van Finse herkomst, maar een hele kast vol. Oorzaak: 's winters trekken Finse overwinteraars door Portugal en blijven niet in de Algarve, maar gaan het binnenland in. De dame van de receptie op de camping noemde een aantal van soms wel dertig Finse campers die hier langere tijd doorbrengen.

De collectie betrof romans en divers ander materiaal, sommige: afgeschreven werken uit de bibliotheek van Helsinki. Ook opmerkelijk, de tweede taal in de kasten betrof Nederlands werk, de culturen verenigen hier, zelfs in Portugal.

62

Suomea Portugalissa

Portugalin kiertomatkan aikana tein Castro Verden leirintäalueella löydön. Minulla on tapana käydä läpi kirjahyllyjä suomalaisten kirjojen toivossa. Yllätyksekseen en törmänyt – kuten tavallista – korkeintaan yhteen, vaan kaappiin, joka oli niitä pullossaan. Syksy siihen osoittautui se, että suomalaisilla on tapana talvehtia Algarven siasta Portugalin sisämaan leirintäalueilla. Hotellin virkailijan mukaan suomalaisia matkailuautoja on jokus pitkiä aikoja pakkalla jopa kolmekymmentä.

Kirjakokoelma koostui pääasiassa romaanista. Jotkut niistä olivat olleet Helsingin kirjaston omaisuutta. Merkille pantavaa oli, että suurin osa muista kirjoista oli hollanninkielisiä. Nämä kaksoi kulttuuria kohtaavat toisensa myös Portugalissa.

Op de camping van Beja kwam ik een boekenkast tegen met een heel schap met het onderwerp SUOMI, helaas bestond de inhoud niet meer uit Fins materiaal. De camping van Évora, enthousiast geworden door voorgaande bezoeken, had slechts een drietal boeken uit Finland op de schoorsteenmantel van de recreatierruimte. Maar toch, al met al bewijs van de Finse diaspora op het Iberisch schiereiland.

Leo Smit

Bejan leirintäalueella sen sijaan oli konkainen hyllyosasto merkattu sanalla 'Suomi', mutta siellä ei ollut ainuttakaan suomenkielistä kirja. Saavuttuani Évoran leirintäalueelle edellisistä kokemuksistani innostuneena suuntasin jälleen kirjahyllylle. Mutta sielläkin sain pettyä. Löysin vain kolme suomalaista kirjaa yhteisen oleskeluhuoneen takanreunalta. Todistusaineisto suomalaisten levittäytymisestä Iberian niemimaalle.

Leo Smit

Käännös: Minna Räty

Word lid! | Liity jäseneksi!

Naam | Nimi _____

Voorletters | Kutsumanimi _____

Man | Mies / Vrouw | Nainen *

*doorhalen wat niet van toepassing is | *poista toinen, jätä vain oikea vaihtoehto

Adres | Osoite _____

Postcode | Postinumero _____

Woonplaats | Asuinpaikka _____

E-mail _____

Telefoonnummer | Puhelinnumero _____

Datum | Päivämäärä _____

Aanmelding als lid 'Vereniging Nederland-Finland':
Uw aanmelding kunt u naar onderstaand postadres
sturen of per e-mail naar: info@vnf.nu.

Ilmoittautumisen Alankomaat-Suomi Yhdistyksen
jäseneksi voit lähettää postitse allaolevaan osoitteeseen
tai sähköpostitse osoitteeseen: info@vnf.nu

Secretariaat Vereniging Nederland-Finland

Griffensteinselaan 78

3703 AD Zeist

Voor vragen: info@vnf.nu

Zo spoedig mogelijk na ontvangst van uw aanmelding sturen wij u een bevestiging met een nummer van Aviisi, de brochure 'Finland in Nederland' en de contributierekening. Nadat wij u als lid hebben ingeschreven ontvangt u automatisch het eerst volgende nummer van ons verenigingsmagazine 'Aviisi'. De contributie bedraagt per jaar (1 januari tot en met 31 december) voor VNF-leden € 27,-. Contributie bedraagt voor bedrijfsleden € 79,- (incl. weblog).

De statuten van de vereniging kunt u op onze website (www.vnf.nu) onder 'De Vereniging' vinden. Met uw aanmelding accepteert u onze statuten. Heeft u geen internet dan sturen wij graag op uw verzoek een exemplaar toe.

Mahdollisimman pian ilmoittautumisen jälkeen lähetämme teille postissa vahvistuksen ja liitteenä kappaleen Aviisi-lehtämme, esitteen 'Suomi Alankomaissa' sekä jäsenmaksulaskun. Kun olet ilmoittautunut jäseneksemme, saat heti seuraavaksi ilmestynyt yhdistyksen jäsenlehdet 'Aviisin' numeron. Jäsenmaksu on vuodeksi (1. tammikuuta - 31. joulukuuta). Jäsen sekä samassa taloudessa asuva partneri ja alle 18 vuotiaat lapset 27,- euroa ja yritysjäsen 79,- euroa (sisältää weblogon).

Nettisivultamme www.vnf.nu alaoskikosta «Yhdistys» löydet yhdistyksen säännöt. Ilmoittautuessasi jäseneksi samalla hyväksyt nämä säännöt. Huom. Säännöt ovat toistaiseksi vain hollanninkielellä (Statuten).

